

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Együttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 657.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, március 2.

Mai számunk főbb közleményei:

Osztrákok támadása.
A király a harmadik egyetemről.
Menesztik Barkóczyt?
Huszonöt millió korona egy szabadalomért.
A király a mesteriskolában.
Hercegek és grókok barátnője.
Költözködés macskazenével.
A kis Matild kalandja.
Szinpadról az anyakönyvvezetőhöz.
A berlini rendőrfőnök botránya.
Tömeges „légyott” a Ház karzatán.
Apponyi a nők szvszveti jogáról.
Élettogytigliani fegyház a csengerbagosi rablógyl-
kosnak

Forrongó tanárok.

Arad, március 1.

Barkóczy bárónak, a miniszteri tanácsosnak régtől fogva ismeretes tulajdonsága a felekezeteskedő, az egyházi hatalomnak tulságosan hódoló érzés. Ő maga se csinál titkot ebből. Azt mondja: ez az ő egyéni joga, meggyőződése, amelyben nem korlátozhatja az, hogy milyen állást, hivatalt tölt be. Ebbeli jogát senki se akarja elvitatni. De mindenesetre jobb, kívánatosabb, ha a közhatalokat olyan emberek töltik be, akik ember-társaiknál, a velük érintkező felek között felekezeti és vallásos érzés tekintetében nem tesznek különbséget. Amíg Barkóczynek ez a meggyőződése csak olyan dolgokban nyilvánult meg, amelyek a maga személyét érintették, amíg például a polgári házasságkötésnél az anyakönyvi bejegyzés tanui aláírását megtagadta — bár ez

is a meghozott törvénnyel szemben való tiszteletlenséget jelentette, ami államtisztviselőnél súlyos beszámítás alá esik — senki nem tekintette tragikusan az ő dolgait, s nem kellett tulságos veszedelemnek tartani a véletlent, hogy a kultuszminiszteriumban ő a középiskolai ügyek vezetője.

Most azonban már másról van szó. A báró hivatali állását arra használja föl, hogy bizonyos, nem egészen nyilvánossággal működő szervezeteknek, a klerikalizmus politikáját egyengető társulatoknak tegyen szolgálásokat. A tanárok és igazgatók kinevezésénél és előléptetésénél azokat viszi előre, azokat részesíti előnyben, a kik az ő patronátusa alatt álló, felekezeteskedő egyesületek tagjai, székértelói. Erdem, szolgálati idő, egyéni kiválóság, képzettség, tudomány mind mellékes és mind eltörpül a mellett, hogy az illető tagja-e a kongregációnak, vagy sem.

Pletykának kellett vélni, amikor erről először beszéltek, — annyira hihetetlenül hangzott a dolog. De a tanárság komoly testületeiből, hivatalos nyilatkozatok formájában elhangzó panaszok, az egymást követő esetek és kísérletek most már kétségtelenné teszik, hogy a Barkóczyval szemben emelt súlyos vád — igaz. Semmivel el nem titkolható az a tendencia, hogy Barkóczy báró a széttagoltságot, a felekezeti gyűlöletet hirdető propaganda embereivel akarja „fölfrissíteni” a magyar tanárságot, mellőzve azokat, akikben minden kellék és min-

den jogcím megvan arra, hogy magasabb pozíciót foglaljanak el, de akik meggyőződésükkel, vagy a vérmérsékletükkel nem tartották összeegyeztetőnek, hogy a klerikalizmus uszályhordozói legyenek.

Ehhez már nincs joga Barkóczy-nak. Ez visszaélés a hatalommal, amelyre ő egyébként is méltatlannak bizonyult; merénylet a tanárok meggyőződése, szellemi önállósága, lelki szabadsága ellen. Jogtalanság, amikor jutalmat kínál valakinek azért, ha a kongregációkba lép; s kettős igazgatalanság, ha mellőzéssel, a megérdemelt kenyér, a joggal várt előléptetés elvonásával bosszulja meg azt, aki erre nem hajlandó. Miniszternek se szabadna büntetlenül folytatni az ilyet; annál kevésbé áll jogában ez egy alárendelt ügyosztályvezetőnek, még ha azt Barkóczynek is hívják.

Nem tartozunk azok közé, a kik a klerikalizmus minden kísérletében és cselekedetében fekete vést látnak, s az ellen a legerősebb fegyvereket hívják munkára. A mikor azonban ez a politika Magyarország tanárait kergeti jogos forrongásba, a mikor egy részüket a legdurvább méltánytalansággal sujtja, hogy egy másik részt a középiskolákban a klerikalizmus érdekei örállová tegyen, a mikor az állam hatalmát a pártcélokhoz egészen közel álló irány erősítésére használják föl: ez ellen az elfogulatlan magyar közvéleménynek tiltakozni kell. A társadalom álljon a szabadságukban és jogaikban súlyosan fenyege-

Véletlenek.

Írta: Lengyel Géza.

A katasztrófát megirták az ujságok is, a maguk módja szerint. Igaz története így szól.

*

A dolog a falusi verandán kezdődött. Az asztal mellett férfiak ültek, a levegőben szivarfüst szállt, de nem tudott gyűrűvé sűrűsödni, elvitte a hűvösödő szél. Az este még nem volt itt egészen, csak jött. Közeledett és rémitett árnyakkal, sötétséggel, rejtelmekkel. Lángok nem gyultak ki, villamos gömbök nem szálltak vele csatába. A feketezőld fák, az épület homályosodó tömege, a nyugtalan városi emberek a verendán csendesen, megadták magukat.

Nagyon szomorú az ilyen este. A nap frissen, fényözönnel kezdődik. Az asztalon reggeli párolog, reménységgel eltelve újra kezdődik az élet.

— Szép itt — gondolja az ember — és vár és boldog, hogy ura az életnek. Most itt van, mert levegőt és napsugarat kíván, de elmenekül, mihelyt a hideg szél jön és itthagya a bus fákat és az árva falakat. Az este azonban meghozza a nyugtalanító szelet. Mi erőtlennül, fáradtan ülünk és az utolsó vonat már elment. Nem lehet menekülni.

A nyugtalanság, a titokzatos láz egyre közelebb jön és az agyra nehezedik. Ilyen-

kor támadnak a nehéz félelmek és a kusza rémek

— Az életünk — mondotta az egyik férfi — tulságosan sok véletlennel van borítva. Én küzdök velük, borzasztóan küzdök, de hiába. Négy falat szeretnék, amelyek között a teret mindig beláthatom, ahol tudom, mi következik, hogy semmi meg ne lepjen, meg ne rémítsen. De el kell mennem mindennap a batorító falak közül és minden este szivdobogva, elfuló lélekzettel nyitok be: nem vár-e meglepetés; nincs-e baj?

— Milyen véletlen? Akármilyen kicsi. Egy üzenet, egy levél. A levelek is üldöznek. A dolgomat pontosan elvégzem, az ügyeim naponta egyformán bonyolódnak le, igyekszem minden eseményt megelőzni, nem tartok függőben semmit. És mégis, levelek üldöznek. Kéthárom napig, ha nyugtom van, akkor feleszavaram a villanyt és az asztalomon ott terpeszkedik egy otromba boríték. A keserűség önt el ilyenkor. Mit akarnak? Miért hajszolnak? Titokzatos, idegen, ismeretlen levél; soha semmi jót nem rejtett még magában. Ha legkevésbé ártalmas, hát szürke és semmitmondó és közönyös. Ezért az érdektelen üres semmiért kellett a vérnek az agyamba tódulnia, ezért kellett hálálosan hosszú percekig remegnem a véletlentől, amely a nyomorult papirdarabok között meghuzódik.

A házigazda mosolygott és a várost okolta.

— Falun — mondotta, — csak jó, természetes véletlentől kell félni. A villámtól, ez néha leült és a viz olykor áldozatokat követel. A város azonban megrontja az embert, kifinomítja és olyan komplikálttá, olyan sok csavaruvá teszi, hogy két gépész kellene hozza állandóan.

A fal mellől, egy öblös fonott szék mélyéből megszólalt egy izmos, vállas férfi:

— Én tíz év óta járok vinni, evezni, acéllá edzettem a karomat, szembe szállok öt emberrel is. Gyávaságból lettem atléta. Én a durva formájú véletlentől félttem, attól, hogy megtámadnak, rám törnek, amikor hazafelé megyek. Egész egyszerűen és közönségesen az életemet féltettem. De már azt hittem, hogy rendben vagyok. A karom rettenetes súlyokhoz szokott, velem nem tanácsos kikötöni. A tavasszal azután hirtelen abbahagytam minden sportot. Mentem haza szép, langyos, csendes éjjel. Még a csenevész városi fák is illatoztak. Alattak a padokat az éjszaka hajótöröttei tartották megszállva. Három lépésre voltam az egyik padtól. Valami közömbös alakú fiatalember ült rajta. Szép csendesen felemelte a kezét, a homlokához szoritotta — mindez nem tűnt fel — és föblelte magát. Ott maradt ülve, a fejéből csendesen szivárgott a vér. Remegtem, félttem, ájuldoztam és nem tudtam szabadulni attól a gondolattól: mért nem bosszulta meg ez az ember

tett tanárság mögé; adjon a megtörtént esetek és az alattomban folyó kísérletek fölött megbotránkozásának olyan erővel kifejezést, hogy annak a magasabb köreiben is hatása legyen, s hogy az visszaszorítsa Barkóczyt arról a mezőről, a hová szük hivatáskörét átlépve, kimerészkedett.

Osztrákok támadása.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 1.

Az osztrák delegáció ma délelőtt háromnegyed 10 órakor plenáris ülést tartott, amelyen folytatta a tengerészeti költségvetés tárgyalását.

Jelen vannak a közös miniszterek, *Montecuccoli* tengerészeti főparancsnok és báró *Bienert* osztrák miniszterelnök.

Baehrenreither elnök megnyitja az ülést.

Ellenbogen dr. szociáldemokrata szólalt fel hosszú beszédben, hogy erős bírálatot mondjon a hadfelszerelési politikáról. Annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy a dreadnoughtok építése föltétlenül a tönk felé viszi a monarchiát. Holott nekünk támadó flottára nincs is szükségünk, csak partvédőre. Ilyen rettenetes költségek helyett inkább szociálpolitikai reformokat kellene megvalósítani, de ha a képviselőház ezen a téren meg is próbál valamit, az Urak háza rögtön megakadályozza azt. Azok az urak minden aggodalom nélkül megszavazták a hajókat, ha háromszor annyiba is kerülne.

A magyaroknak a szállításokban való részesedése nem érdemes arra, hogy érdemileg foglalkozzék vele, mert csak a profit nagyságáról van szó. Ezért ő csak politikai szempontból kíván foglalkozni a kérdéssel.

Utal arra, hogy 1906-ban már kötöttek egyszer ilyen hadseregszállítási egyezményt, de az annak nyomán támadt felháborodás sem riasztotta vissza a tengerészeti főparancsnokot, hogy most ilyen egyezményt kössön a magyarok javára, amelyről még a kereskedelmi miniszter sem tudott. Ilyen miniszter egyáltalában nem játszik szerepet. Nem a személyről, hanem az állásról akar beszélni, mert ez az eljárás azt mutatja, hogy a kormány a delegációt semmibe se veszi és azt évről-évre alázza.

a maga tönkretett életét? Mért nem fordította előbb felém a revolvert, mért nem rántott magával a vak semmibe? Milyen szörnyű elgondolni és milyen rettenetes egyszerűen érthető, hogy aki már elszánta magát és távozik innen, az kiáll előbb az utcárokra, bevárja a buta sorsot, bevárja a legvirulósabb, legboldogabb embert, aki szépséges asszonyába karol és mielőtt szétzúzná a maga koponyáját, előbb belé ereszt egy golyót.

A vidék elhomályosult már, a sok egybeömlő sötét foltból csak az országut fehérett ki, ahogy elvonult a veranda előtt. A társalgás élénkebb lett, borzalmas történetek kerültek sorra, fegyver-szerencsétlenségek, vasuti balesetek, összeomlott állványok.

— Seretem ezeket a témákat — mondotta egyikük. — Amikor az ember felidézi, hívja a bajt, akkor nem jön. Olyankor jön meg, amikor egyetlen idegszálunk sem tart tőle, mikor legmesszebb levőnek véljük.

Csak a házigazda mosolygott:

— Városiak vagytok, idegesek vagytok. Két hétig maradtok még itt, vagy maradtok egyszer végig, télen át, ősztől ősziig. Itt megnyugszik a legboldogabb agyvelő is. Az igaz, hogy egyedül lenni nem szabad és a szükséges női társ tekintetében le kell mondani a vért korbácsoló változatosságról.

A veranda korlátjához ment és lenézett az utra.

Az albizottságban azt mondták, hogy ez a megegyezés csak elvi és hogy megdönthető. Ezzel szemben a magyar delegációban azt hangsúlyozták, ugyancsak a tengerészeti főparancsnok nevében, hogy a megegyezés lényege megváltozhatatlan. Most már világosan látszik, hogy ez egy csalás. Az ilyen eljárással szemben nem olyan határozatot kell hozni, mint a milyent elfogadtak, hanem egyenesen bizalmatlanságot kell szavazni a kormánynak. Ilyen értelemben határozati javaslatot is fog benyújtani.

A király a harmadik egyetemről.

— Egy érdekes audiencia. —

Távirati tudósítás.

Budapest március 1.

A napokban megtartott általános kihallgatások alkalmával *Domahidy* Elemér debreceni főispán is audienciára jelentkezett a felségnél. A király a vörös szalonban fogadta *Domahidy* Elemért, aki köszönetet mondott a felségnek, amiért őt Debrecen város és Hajdúvármegye főispánjává kinevezte.

A király barátságos hangon, mosolyogva válaszolt:

— Örülök, hogy kinevezhettem. Remélem, számíthatok az ön buzgó és lelkiismeretes működésére.

Majd beszélgetni kezdett a király, debreceni ügyekről:

— Ugy-e Debrecen város szépen fejlődik? — kérdezte.

— Igen, felséges uram, felelt a főispán, Debrecennek most leghőbb óhaja, hogy itt létesüljön a harmadik egyetem.

— Amint tudom, — folytatta az uralkodó — az egyetemet több város kérelmezte.

— De, felséges uram, egyik sem hajlandó olyan nagy anyagi áldozatot hozni az egyetem létesítése érdekében, mint Debrecen városa, — jegyezte meg a főispán.

— Ez nagyon szép és nagyon örvendőnek, ha a harmadik egyetemet Debrecen kaphatná meg — hangzott a király válasza.

A főispán most fölemlítette az uralkodó előtt, hogy a város nagyon szeretné, ha a 39-es háziezredet visszahelyeznék Boszniából.

— A 39-es ezred, ugy-e, az egy igen jó

Két apró szőke leányka szórta ott lenn a homokot, sikoltozva a gyönyörűségtől. Az apjuk kiáltott valamit rájuk, gyöngéd és értelmetlen intést és visszafordult a barátaihoz. Nem szólt, csak a mozdulataiból, a tekintetéből olvasták ki a társai, hogy a családi életet, a tisztá és a szintelen asszonyt, a gyereket, az együttes nyugalmat tartja minden lázongó agyvelő, bomló idegrendszer csálhatatlan orvosságának. Megérlettek és elnézően mosolyogtak.

Azután csend lett. Egő pontok, csendesen szivott szivarok világítottak. A távolból egyhangu berregés hallatszott, amelyre senki sem figyelt. A berregés erősödött, kattogássá vált és feltűnt egy apró fénypont.

— Automobil — mondta valaki. Néhányan arra fordultak. Közönyösen, gondolatok nélkül néztek a közelgő fénypontot.

Már az alakokat is ki lehetett venni. Egy férfi és egy fiatal nő ült a kormány mellett. Az egyenes, sima uton az asszony kezelte a féket. Egyenletes, gyors iramban jött a gép. Szótlatlanul néztek. Egyszerre a sarokból felugrott az atléta. Ez a váratlan fordulat felverte a tunya agyvelőket és egyetlen pillanat, mint egy megindított villamos áram közölte mindenkivel, hogy baj van. Felugráltak. Az uton, a homokban ott játszott nevetve, boldogan a két kis gyermek. A gép villámgyorsan jött és még mindig nem történt semmi. Az apa rákiáltott

ezred? — jegyezte meg a király. Tudomásom van róla, hogy egyrésze Boszniában van, de remélem, hogy nemsokára haza fog ismét helyezettetni.

— A felséges ur még tovább érdeklődött Debrecen ügyei iránt.

— Hát a Hortobágygyal hogy van a város? — kérdezte.

— A Hortobágy kérdésében még eddig nem történtek meg a döntő lépések, de tüzetesen foglalkozunk vele, — adta meg a főispán a fölvilágosítást.

A király ezután a Hortobágy szépségeiről beszélt, miközben a főispán fölemlítette József főherceg tavalyi látogatását:

— A múlt évben József főherceg 6 fensége megtisztelt bennünket magas látogatásával, amikor a Hortobágyon vadlibákra vadászott.

— Sok vadlibát lőtt? — kérdezte a király.

— Az akkori állományhoz képest eleget — válaszolt a főispán.

A király ezután ezt a kijelentést tette:

— Nagyon örvendek, hogy Debrecenről ennyit hallottam.

A főispán most meghajtotta magát, a király viszonzta a köszönetet s ezzel véget ért a kihallgatás, amely tíz percig tartott.

Minisztertanács. Rendszerint szerdán gyűnek össze a miniszterek a budai miniszterelnöki palotában a folyó ügyek elintézésére. Ma délelőttre azonban nem volt kitűzve minisztertanács. Az egyes miniszterek nem kaptak értesítést s úgy volt, hogy el is marad máról. Este azonban mégis szükségét látta a miniszterelnök a minisztertanács megtartásának és tegnap este 10 órakor kézbesítették a minisztereknek ma délelőtt tíz órára a meghívót. A minisztertanács a miniszterelnöki palotában ma délelőtt 10 órakor össze is ült *Khuen-Héderváry* Károly elnöklete alatt. A minisztertanács elsősorban az osztrákoknak a delegációban a magyar ipar ellen intézett támadásaival foglalkozott és elhatározták, hogy a kormány változatlanul ragaszkodik ahhoz a megállapodáshoz, a mely *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter és a tengerészeti vezetőség között jött létre. A minisztertanács a parlament munkarendjével is foglalkozott. Ezután a folyóügyeket intézték el.

a gyerekekre. Meg se mozdultak. Azután a gépre ordított:

— Fékezni, megállni!

Már át is vetette magát a korlátot, de az a mérhetetlenül rövid idő, amíg a rémült, tétova kiáltozás miatt késett, az elég volt. Előtte elszárguldott a gép és a homokban ott maradt két irtózatot, véres kicsiny tetem.

Zavaros kiáltások hallatszottak. Az apa térdre bukott a borzalmas pillanatban. Iszonyu üvöltés szakadt ki a torkán és az üvöltéssel együtt két velőkgig ható csattanás. A revolver csattant, amelyet ugrás közben, szinte öntudatlanul rántott elő a zsebéből.

Az asszonynak, aki a gépet irányította, még a kormányon volt a keze. A test azonban lehanyatlott oldalra és vérsugár tört ki belőle. Végigöntözte az utat, a gép pedig rohant előre félelmesen.

A két kis holttest körül megzavarodott, félőrült, tehetetlen emberek keringtek. Cselédek jöttek, sírás és asszonyi sikoltozás töltötte be a levegőt. Panaszos állati üvöltözés felelt reá. A vidéket azonban betakarta az este, mintha nem történt volna semmi, mintha békésen, csendben össze-összeborzongva pihennének szárnyai alatt az élők most is mint előbb, amikor véletlenül egy-két veszendő lélekkel többek voltak.

Huszonöt millió korona egy szabadalomért.

— *Szenzációs találmány.* —

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, március 1.

Londonból az a nagyjelentőségű hír érkezik, hogy egy angol gyáros találmánya következtében a só termelés körül valószínű forradalom lesz. Új gépekről van szó, melyek nemcsak időmegtakarítást jelentenek, hanem az elhasználandó szénmennyiség óriási redukcióját is lehetővé teszik.

Hodgkinson Jones, a zseniális feltaláló neve, akitől huszonöt millió koronáért vásárolta meg a találmányt Amerika részére egy kanadai konzorcium. Tegnap a következő lakonikus kábelsürgönyt küldötte a feltaláló megbízottja New-yorkból:

„Találmányait éppen most adtam el egy kanadai társaságnak. Feltételek: öt millió dollár és részesedés a haszonból.”

A szerencsés feltaláló a „James Hodgkinson, munkát megkönnyítő gépek gyártására alakult cég főnöke. A találmány által nem csak ő lett multimilliomos, hanem az egész emberiség óriási hasznát fogja látni. A só ára a legesélyesebb összegre száll le. A kanadai konzorcium most társult egy amerikai társasággal és az egész Egyesült Államok területére szervezték meg a szabadalom kihasználását.

Egy újságíró előtt elítélőleg nyilatkozott Hodgkinson amiatt, hogy a szabadalom eladását nyilvánosságra hozták, de be kellett ismernie, hogy huszonötmillió koronát kapott. Nagyon tartózkodóan nyilatkozott a találmány lényegéről és csak annyit árult el, hogy ezután a só termelése ötször oly gyors lesz, mint eddig volt, és az eddig elhasznált négy tonna szénből hármát meg lehet takarítani. Ezenkívül egy és ugyanazon géppel egy fűtésre minden fajtájú sötét és minden kelendő nagyságu kockát elő lehet állítani. Az egész termelés automatikusan történik, úgy, hogy a munkaerő is a legkisebbre redukálható.

A feltaláló most hetven éves. Négy év előtt berendezett a gyára egy amerikai sóbányát és ekkor támadt az a gondolata, hogy a sótermelés terén nagy reformokat lehet eszközölni. Négy évig dolgozott a rajzasztalon, míg a nagy terv sikerült. A találmány nem egyszerű valami, hanem ezerféle részlethez áll és összeségében egy egész újfajta sótermelést tesz lehetővé. A gép mindent kihasznál, füstöt nem termel és ezért kéményre sincs szükség.

Hogy milyen jelentősége van a találmánynak, ez kitűnik abból, hogy Angliában évente egy millió, az egyesült államokban négy és fél millió sötét termelnek. A csikágói nagy vágóhidakon több sötét használnak el, mint amennyit Anglia termel.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A hűtlen asszony. Veszprémi István borosjenői hatvan éves gazdálkodó, 15 évig élt boldog vadházasságban Ferencsik Terézzel, két évvel ezelőtt az asszony megismerkedett Lupp János bokszegei lakos volt csendőrrrel, Lupp viszonyt kezdett az asszonnyal, aki megfélemlített Veszprémről, megfélemlített a három gyerekéről és átköltözött Bokszege Lupphoz. Veszprémi kérve-kérte, hogy térjen vissza hozzá és ne hagyja anyátlanul a gyermekeit. A könyörgés azonban mit sem használt, a gazdálkodó siket fülekre talált. E feletti elkeseredésében ezután a múlt év nyarán, amikor az asszony és Lupp ismét kiutasították, revolvert rántott elő és három lövést tett a csábi-

tóra. Egy lövés sem talált. Az öreg ember ekkor saját maga ellen fordította a fegyvert de lefoglák és elvették tőle a revolvert. Az ügyesség erős felindulásban elkövetett emberölés kísérlete miatt emelt ellene vádat és az esküdtek bűnszéknek mondták ki. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével a 92 § alkalmazásával hat havi börtönre ítélte Veszprémit, aki semmisségi panaszt jelentett be. A Kuria a semmisségi panaszt ma elutasította.

§ Mit rendelhet a vezérigazgató című mai cikkünkre vonatkozólag felkértek annak közlésére, hogy a szóban forgó felperesi cég nem a Vacuum Oil Company, hanem a Finomított Vacuum Olajok kereskedelmi részvénytársaság, budapesti cég.

Menesztik Barkóczyt?

— *A miniszterelnök nyilatkozata.* —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 1.

Barkóczy Sándor báró miniszteri tanácsos, amióta Apponyi Albert a kultuszminisztérium tanári ügyosztályának az élére állította, roppant ambícióval követte el egymás után a klerikális botrányok tömegét. Kongregációkba való belépésre kényszerítette a tanárokat, klerikális uralmat zudított a középiskolákra. Aki nem engedelmességet, azt hosszabb-rövidebb idő múlva elűzte, nyugdíjazta, vagy mellőzte, akik pedig fölesküdték a klerikalizmusra, azokat busás jutalmakban részesítette.

Az utóbbi idők tanári kinevezéseinek kivétel nélkül a klerikális fölfogás érvényesült. Liberális embereket a végletekig mellőztek, hiába voltak érdemeik, hiába volt elismert híruk, mindenütt a kongregációsok, a klerikálisok győzedelmeskedtek. Azokat a tanárjelölteket pedig, akik tanári állásokra pályáztak és olyan könnyelműek voltak, hogy nem léptek be a kongregációkba, minden alkalommal mellőzte Barkóczy.

Ez a türethetetlen rendszer végre is állásfoglalásra késztette a tanárságot, akik tudvalólag tegnapelőtt határozati javaslatot hoztak, hogy a kormány előtt tiltakoznak a klerikalizmusnak, a felekezetieskedésnek az iskolában való elharapódzása ellen. Hoztak még egy másik határozatot is, amely nem került nyilvánosságra. Elhatározták, hogy memorandumot intéznek a kultuszminiszterhez, amelyben azt kérik, hogy a tanári állásokra való kinevezéseknél állítsa vissza a régi rendszert, amelyet Barkóczy szüntetett meg. Kéri a minisztert, hogy a tanári állásokra ezentúl hirdessenek ismét nyilvános pályázatot, ami által lehetővé válna a régi rendszer alkalmazása: hogy a tanári kar kandidálja a jelölteket, a tanári kar együttesen döntsön afőlről, kit tart érdemesnek a testületbe való befogadásra. Így aztán természetesen Barkóczy nem folytathatna tovább folhaborító klerikális garázdálkodásait.

Könnyen megtörténhetik, hogy a tanárság energikus állásfoglalásának meg lesz az eredménye. Megbízható helyről arról értesülünk ugyanis, hogy a sötéten klerikális, jezsuita-szellemmel átitatott Barkóczy megbukott.

Khuen miniszterelnök ugyanis — így értesít forrásunk — nagyon megelégedte Barkóczy garázdálkodásait, amelyek a kormánynak már eddigelé is nagy népszerűtlenséget szereztek. Bizalmas környezetében legutóbb ki is jelentette a miniszterelnök:

Elég volt már ebből a Barkóczyból!

Értesülésünk szerint a méltóságos urat a kultuszminisztérium egy másik osztályába helyezik át, ahol nem csinálhat bajt a kongregációs-kodásával.

A berlini rendőrfőnök botránya.

— *A „szigorú erkölcsbíró” levele.* —

Távirati tudósítás.

— március 1.

A berlini rendőrség főnöke ellen a közeli napokban súlyos támadást fog intézni egy berlini folyóirat. Jagow rendőrfőnök arról híres, hogy kérlelhetetlen szigorral üldözi a szabadgondolkodókat és esküdt ellensége mindennek, a mihez a „modern” jelzőnek csak némi esély vonatkozása van. Ő volt az, aki a múlt esztendőben Berlin egy külvárosában, Moabitban kitört munkászavargások alkalmával száz és száz embert kaszabolgatott le rendőrlégyeivel és az ő intézkedésére verték véresre a lovasrendőrök azokat az angol hírlapírókat, akik kötelességük teljesítése közben a tüntetések színhelyén megjelentek és lapjaiknak a berlini rendőrség brutalitásáról kimerítő, de hűséges tudósítást küldtek.

Jagowról tudni kell azt is, hogy roppant szigorúsággal kezeli a cenzurát is. Valóságos erkölcsbíró, aki üldözőbe veszi az irodalmat is; ő tiltotta el a Sanint és legutóbb Flaubert feljegyzéseit tette indeksre.

Most egy nagy botrány középpontjába került és mint a Pan című folyóirat már előre jelzi, a napokban nyilvánosságra hozza a rendőrfőnök botrányának egész anyagát.

Egy levélről van szó, amelyet Jagow rendőrfőnök Durieux színésznőhöz intézett. A művésznő a Deutsches Theater tagja és felesége Cassirer Pál műkiadónak. Mikor a művésznő a rendőrfőnök levelét megkapta, megmutatta férjének, aki rögtön nyilvánosságra akarta hozni, de barátai tanácsára elállott attól. A rendőrfőnök félre nem magyarázható módon az iránt érdeklődik a művésznőnél, vajjon nem közeledhetné-e feléje a társadalmi formák mellőzésével?

Az affér személyes részét Jagow barátai elintézték a művész férjével. A rendőrfőnök ugyanis nyilatkozatot adott, melyben becsület-szavára kijelentette, hogy az csak ártatlan tréfa akart lenni, hogy a művésznő félreértette az ő tisztességes szándékait. Ezt a magyarázatot el is fogadták volna, ha a rendőrfőnök az affér után nem öltötte volna fel a legszigorubb Cató tógáját.

Cassirer aki — mint említettük — egy irodalmi folyóiratnak a Pan-nak kiadója — megszerzte Flaubert Gusztáv „Feljegyzések” című művének fordítási jogát és folyóiratában megkezdte a mű közlését. Az első közlemény valóságos irodalmi szenzációként hatott és csakhamar irodalmi botrányra fejlődött. Jagow elköszöntette. Ugyan ez lett a második folytatás sorsa is.

Ekkor Cassirer barátai arra a meggyőződésre jutottak, hogy a rendőrfőnök kétféle mértékkel méri az erkölcsöt és hogy a szigorú erkölcsbíróhoz nem illő, hogy a férjes nőnek akárcsak „tréfából is társadalmi formák mellőzését kérve” tegyen (félre nem magyarázható) ajánlatot. Most már azt tanácsolták Cassirernek, hogy hozza nyilvánosságra az affért.

Mint Berlinből jelentik a Pan legközelebbi számában ez megtörténik és pedig a lap rendelkezésére álló egész anyag bemutatásával egyetemben.

Éjjel még a következőket jelentik Berlinből: Az érdekes botrány előzményei egyik legutóbbi színházi főpróbára nyulnak vissza. A főpróbát a rendőrfőnök is végignézte és itt megismerkedett Durieux színésznővel, aki Cassirer Pál, ismert könyvkiadónak, egy többszörös milliomosnak a felesége. A színésznő más-

nap levelet kapott, amelyben Jagow ezeket írta: „Mivel szeretnék érintkezésbe lépni a színesvilággal, megengedné-e, hogy másnap délután meglátogassam? A válasza írja rá a „bizalmas“ megjegyzést.“

Az asszony a levelet átadta férjének, aki az ügyet azonnal elintézte a rendőrfőnökkel. Cassierer barátai azonban nem nyugodtak bele az ügybe és elhatározták, hogy szellőztetni fogják az ügyet.

Ezzel szemben ma Jagow rendőrfőnök kijelenti, hogy az ügyről magáról nem nyilatkozik, a Pan fenyegetéseinek azonban áll elébe.

A király a mesteriskolákban.

Látogatás Strobl és Benczur műtermében.

(Fővárosi tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, március 1.

A király, aki a művészeteknek igaz, lelkes és hozzáértő barátja, még sohasem mulasztotta el budapesti tartózkodása alkalmából, a Bajza-utcai mesteriskola művészeinek Benczur Gyulának és Strobl Alajosnak meglátogatását. Ma is már a kora délelőtti híre ment, hogy ő Felsője meg fogja látogatni a két művészt. A külső jelek is azt látszottak igazolni. A kapukat ebből az alkalomból délszaki növényekkel díszítették fel és az *Epreskert* utjait sárga kavicsos hintették be.

Negyed két ókor kétlovas udvari hintó állott meg a festészeti mesteriskola kapuja előtt, ahol Benczur Gyula frakkban, rendjelesen várta az uralkodót. Ő felsége pompás szinben volt. Be sem várva, míg az udvari vadász leugrik, ő maga nyitotta ki a kocsit ajtaját és segítség nélkül szállott ki belőle. A király Horthy Miklós korvettkapitány, szárnysegéd kíséretében jött és rögtön megszólította a kapuban álló Benczurt és egészségi állapota felől tudakozódott. Már a műterembe vezető lépcsőn kifejezte azt az óhaját, hogy szeretné látni a milleniumi képet. Benczur sajnálkozva jelentette ki, hogy a képet nem mutathatja meg, mert teljesen becsomagolva áll, mert a román nemzetközi kiállításra elküldik.

Előbb a mester kisebb műtermébe mentek, ahol a királynak rögtön feltűnt Zichy Nándor gróf portréja.

— Pompás, nagyszerű a hasonlatosság! jegyezte meg ő Felsője.

A földön az állványokhoz támasztva álltak kisebb vázlatok, amelyekre a király még tavalyról emlékezett. A nagy műteremben Frigyes főherceg arcképét szemlélte hosszas érdeklődéssel, majd a fásori evangélikus templom számára készülő „Három királyok“ képe vont a magára a felség figyelmét.

— A napkeleti királyok öltözékében bizonyos magyaros motívumokat látok, — jegyezte meg.

— Igenis felség — válaszolt Benczur — az olaszok olaszos, a franciák franciás ruhákban képzelik el a Jézus előtt hódoló királyokat. Én magyar vagyok és magyar motívumú ruhákban képzeltem el őket.

Ezután hosszabb ideig szemlélte a király *Izabella* főhercegnő fiának, a kis Albrechtnek első áldozását ábrázoló nagy képet és megelégedésének adott kifejezést annak gyönyörű allegorikus felfogása felett. Feltűnt neki egy kis *Kleopátra* kép is, melyhez a művész felesége ült modelt.

Tizenöt pernyi időzés után a király Strobl Alajos kíséretében a szobrászati mesteriskola felé indult. Először a kertben elhelyezett *Kálvária* szoborcsoportot tekintette meg, aztán az ugyancsak itt elhelyezett *Perzeus*-t figyelte hosszasan, amely Stroblnak ifjúkori munkája. A műterem előcsarnokában, ahol pompás kandeláberben hatalmas fahasábok égtek, először *Justicia* márvány szobrát nézte meg és örömeinek adott kifejezést a fő-

lött, hogy a mű a budai várpalota át fogja díszíteni. József főhercegnek még agyagból álló mellszobra előtt mosolyogva szolt:

— Nagyon találó.

A művész megmutatta neki *Apponyi* Albert gróf és *Görgey* Arthur készülő szobrait és *Széchenyi* István gróf nagy szobrát, melyet Szeged rendelt meg.

— Milyen márványból fogják ezt a szobrot kifaragni? — kérdezte a király. Talán *carra*-raiból?

— Nem felség — volt a válasz — a szobor teljesen magyar márványból készül.

*Auguszt*a főhercegasszony mellszobrának megtekintése után a király két óraker eltávozott a műteremből. Az előcsarnokban búcsút vett a mestertől majd udvariasan intett üdvözlötet azon csoport felé, ahol a művész felesége és nővére állott. A sárga hintó előállt és a király szárnysegéde kíséretében eltávozott a mesteriskolából.

A kis Matild kalandja.

— Titokzatos gyermekrablás. —

(Fővárosi tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, március 1

Titokzatos gyermekrablási ügyben folytat nyomozást a budapesti rendőrség. Egy kisleányt raboltak ki, fülbevalóját és a nála levő készpénzt vette el valaki. A tettesről a legkisebb pozitívumot sem lehet megtudni, mert a leánygyermek igen fantasztikus, kalandos históriát mondott el kirabolatásáról. A hosszas faggatásra egy másik nem kevésbé hihetetlen történettel állott elő, úgy, hogy ez alapján véve egyszerűnek látszó gyermekrablás hovatovább igen bonyolódott ügygyé fejlődik.

A titokzatos rablásról az alábbiakban számolunk be:

A budapesti főkapitányságon tegnap este megjelent *Havas* Mór biztosítási hivatalnok és bejelentette, hogy nála lakó unokahuga *Herz* Matild tizenkét éves polgári iskolai leány eltűnt. Délután elküldték a Podmaniczky-utca 52. számú lakásukról a szomszédos péküzletbe és azóta nem tért vissza. A kisleányt este 10 óraker megtalálták a kispesti erdő mellett a fonógyár mögött.

A leány a kérdezősködésre elmondotta, hogy a mikor a pékhez ment a Podmaniczky-utcában egy 30—35 év körüli bosnyák vagy szerb ember szegődött hozzá, aki magával vitte, de hogy merre jártak arra nem emlékszik, egyszerre csak künn találta magát az erdő mellett. A bosnyák *kloroformos zsebkendőt tartott az orra elé, amitől elaludt*. Mikor magához tért, pirosköves fülbevalói 1 korona pénze és gyékénykötélkéje eltűnt. A rendőrorvosi vizsgálat konstatálta, hogy a leányka ellen merényletet nem követtek el, s így csupán egyszerű rablásról lehet szó. A titokzatos bosnyák kilétét megállapítandó, a rendőrség megindította a nyomozást.

A rejtelmes ügyben ma reggelre meglepő fordulat állott be. *Havasék* nem igen akarták elhinni a kis leány valószínűtlenné látszó meséjét, s tovább faggatták. Ma reggel *Havasné* hosszú ideig unokahuga lelkére beszélt, hogy mondja meg az igazat. Erre a kisleány egyszerre csak sirva fakadt, s bevallotta, hogy nem mondott igazat. A titokzatos eset nem úgy történt, ahogy elöadta, azonban nem meri elmondani, mert az igazi tettes, egy *feketeruhás uriaszszony, megfenyegette*, hogy megöli, ha egy szót is elárul abból, ami vele történt.

Havasné erre a leányt felvitte a rendőrségre, s ott a rendőrtisztviselő kérdésére a leányka következőképen mondotta el az esetet:

— Mikor lementem a ház elé, megszólított egy magas, körülbelül negyven éves, elegáns megjelenésű uriaszszony, aki feketebársony bundát viselt, s nagy feketekalap volt a fején. Én sohasem láttam, de ő ismert engem. Elmondotta, hogy hova járok, hány éves vagyok, honnan jöttem Pestre. Elmondotta, hogy ő is hajdudorogi; én nem ismerem őt, de ő jól ismer engem és az egész családjunkat, megmondotta, hogy a papát *Herz* Jakabnak hívják, s hogy őt a papa küldte értem. A papa itt van Budapesten, de nem jöhetett el *Móric* bácsiékhoz, hanem vár egy bizonyos helyen. Én hittem neki, mert az, amit a papáról és Hajdudorogról mondott, mind igaz volt. Hagytam, hogy vezessen. Messzire kimentünk gyalog és amikor kint járkáltunk a sinek mellett, megfogott, kikutatott és elvette a fülbevalómat, amely a zsebemben volt, mert elromlott a zárja. Elvette a koronát is, aztán szigorúan megfenyegetett; ő tudja, hogy a *Vadász*-utcai polgáriba járok, s ha arról, ami most velem történt, egy szót is merek szólni, megles és összetöri a csontomat. Jó lesz, ha azt fogom mondani otthon, hogy egy szerb vagy bolgár ember megfogott, kocsibaültetett, s kivitt a kispesti erdő mellé. Ott *kloroform*al elkábított, s én nem emlékszem semmire. Nagyon megijedtem, nem is mertem mást mondani. Félháromtól kilencig vele járkáltam; akkor elhagyott a sinek között, és elment. Nagyon sirtam, akkor jött egy vasutas, aki rendőrökért telefonált. A rendőrök azonban nagyon sokáig nem jöttek, erre két más ember bevitt a rendőrségre.

Ez a vallomás még homályosabbá teszi az egész esetet. A rendőrség egyelőre tanácstalanul áll. Ma megmutatták neki a feketekönyvben néhány kosaras asszony arcképét, de egyikben sem ismert rá a tettesre.

SPORT.

+ **A március negyedik sportünnepély.** Általános nagy érdeklődéssel néz közönségünk a szombat délután fél négy óraker kezdődő színházi sportünnepély elé. Az összes páholyjegyek elkeltek már s a földszinti helyekre is oly nagy előjegyzések történtek, hogy előre lathatólag zsúfolt ház fogja végig nézni a rendkívül gazdag nagy programot. Kedves látvánnyal veszi kezdetét az ünnepély, melynek első számú a *Weitzer* János-utcai *elemi fiúiskola* csapatornáját vette fel a rendezőség. A csöppségek alacsony korlát, ló, számoly, bak, rohamdeszka, magasugró gyakorlati *Neidenbach* Ödön tanár vezetésével bájos képet fognak nyújtani. A pár percig tartó mutatványok után *Gaal* Zoltán tanár vezetésével a gimnázium 12 tagu csapata mutat be szépen kidolgozott gyakorlatokat az ugrásztalon. Következő számban a *Ferenc-téri polgári fiúiskola* lép 32 tagu csapatával a közönség elé s *Neidenbach* Ödön tanár vezetésével rendkívül szép plasztikájú szabadgyakorlatokat mutat be zenére. Még alig csendesülnek el a kiséző zene hangjai, amikor a *polgári leányiskola* 12 tagu csapata lép a közönség elé *Kopp* Erzsébet tanárnő vezetésével s bemutatja az intézet növendékeinek bájosan összeállított svédgyakorlatait. A leánytorna után *Marcelles* Kornél tanár vezetésével a tanítóképző ifjúsága mutat be 12 tagu csapattal buzogány gyakorlatokat, majd újból a polgári iskola lép a színpadra. A program 9-ik pontjával a *Weitzer* János-utcai elemi fiúiskola mutat be gyermekjátékokat. Jegyek előjegyezhetők *Szathmáry* Kálmánnál, (*Csanádi-palota* II. em.) péntektől kezdve pedig váltakozóan a színházi pénztárnál. Helyárak: Földszint I. rendű 1:80, II. rendű 1:50, III. rendű 1:20. Másodemeleti páholy 5 kor. I. sor 1 kor. többi sorok 80 fillér, harmadik emelet középelső sor 60 fillér, többi sor 40 fillér, középkarzat 30 fillér, oldalkarzat 20 fillér.

Költözködés macskazenével.

(Botránnyok a szerb hitközség házában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad március 1.

Szokatlan botránnyak volt színhelye tegnap a gör. kel. szerb egyházközség Boeskaitér 3. sz. alatti bérháza. A ház két lakója ötletességének egész tárházát igénybe vette, hogy haragosoknak egyik kiköltöző szomszédjuknak még utoljára kellemetlenkedjenek. Az említett ház lakói éppen nem élnek nagy egyetértésben, sőt ellenkezőleg. A földszinti lakók között a nyár óta állandó volt a perpatvar. Az egyik lakó Varga Andrásné a szomszédságában lakó Csiky Vilma varrónő lakására aspirált és mivel a varrónő nem mutatott hajlandóságot a kiköltözésre, megkezdődött az apróbb kellemetlenségek sorozata. A varrónőt nem nagyon kedvelte a másik szomszédja, aki Vargánéval élt jó barátságban.

Augusztus óta nagyon kellemetlen volt a dolga Csiky Vilmának, míg végre megunta a folytonos torsalkodást és tegnap kiköltözött. A két szomszéd aztán zajos bucsuztatót rendezett az elköltöző lakónak. Még illumináció is volt a tiszteletére. A két szomszédasszony ugyanis égő gyertyákat állított a Csiky Vilma lakását közrefogó ablakokba. Amíg a költözködés tartott, állandóan sértegették a varrónőt, mikor pedig a kiűritett lakásból elindult, pokoli macskazenét rendeztek. Fedőket csapkodtak össze, doboltak, kiabáltak és többször aposztrofálták az elköltözőt, még pedig — s ez elképzelhető — sohase „kedves szomszédasszonyomnak.” Sőt a többi lakó, aki tanuja volt a szokatlan spektakulumnak, azt mondja, hogy a Vargáné fia egy lapátból parazsat szórt a távozó után, hogy azt mondta „ki kell füstölni az ördögöt.”

Csiky Vilma tehetetlen volt az inzultusokkal szemben és mint értesülünk törvényes uton fog orvoslást keresni.

Zsupánszky Sztankó, gör. kel. szerb esperesplébános, akihez a szerb házakban uralkodó rendetlenségek miatt kérdést intéztünk kijelentette, hogy neki a házuk körül nincs funkciója, de hallotta, hogy innen is, onnan is több panasz érkezett az ott uralkodó állapotok miatt. A szerb egyházközség házáinak lakói Jovanov Milán gondnokot okolják a bajokért, mert Jovanov állításuk szerint nem tördök a bérházak ügyeivel.

MULATSÁGOK.

(=) A gyoroki iparos-olvasókör február 26-án este kitűnően sikerült mulatságot rendezett. A rendezőség, élén ifj. Dobra György főrendezővel, igen buzgó tevékenységet fejtett ki s ennek tulajdonítható, hogy a bál oly szép anyagi sikert tudott felmutatni.

Jelen voltak: Arató Gáborné, Borbándi Incéné, Bissák Györgyné, Bissák Józsefné, Bengés Lajosné, Bartics Józsefné, Dab Demeterné, Dobra Györgyné, Fekete Gézané, Fekete Lajosné, Pafka Józsefné, Grünwald Józsefné, Grünwald Ferencné (Arad), Cservinszky Istvánné, Merschtubach Józsefné, Lukinics Istvánné, Tulkán Jánosné, Hoffmann Mihályné, Hunyady Lászlóné, Rácz Károlyné, Lenkei Péterné, Veress Rezsóné, Schmidt Tamásné, Gombos Mojszáné, Pogonyi Györgyné, Pogonyi Sándorné, Heretek Lászlóné, Kun Lászlóné, Marksteiner Józsefné, Jäger Sámuelné, Vig Lajosné (Paulis), Tóth Károlyné, Szeberényi Lászlóné, Szeberényi Józsefné, Fábian Istvánné, Korponai Istvánné, Klósz Józsefné (Gyertyámos), Kiss Ferencné, Grünwald Lajosné (Világos).

Leányok: Arató nővérek, Borbándi nővérek, Cservinszky Ilona, Tulkán Ilonka, Merschenbach Jozefin, Pogonyi Katica, Szeberényi Jolánka, Hoffman nővérek, Heretek nővérek, Dudás Erzsike, Benyus Esztiike, Kun Margit, Marksteiner Mariska, Schmidt Vilma, Bissák Mariska, Eckert Micike, Fodor Veronka, Plujer nővérek, Grünwald nővé-

rek (Arad), Fábian Annuska (Arad), Fekete Mariska, Rácz Etuska, Tóth Mariska, Holdman Mariska, Kutics Mariska.

Felülfizettek a következők: Koncz Benő, Tabajdy Gyula 7 kor., Kaufman Lajos 5 kor., Kaufman Jakab 4 kor., Schrodtt Testvérek, Raskó Sándor, Fuzskó János, Hodák Vince 3—3 kor., Földes Lajos, Vig Lajos, Ambriszter Ignác, Klósz József, Hunyady László, Schmidt Tamás, Szlavik János 2—2 kor., Schvigelhoffer Vilmos, Csont István, Löwy Lipót, Mucsi Ferenc, Csordás Albert, Heretek László, Borbándi József, Fekete János, Fekete Géza, Mihoffer József, Pogonyi György, Pogonyi Sándor, Cservinszky István, Szeberényi László, Krebsz Ferenc, Hunyady Szidonia, Grünwald Ferenc, Sáfán Emil, Merschenbach József, Bissák József 1—1 kor., Koresztes Lajos 40 fillér, amit köszönettel nyugtáz az elnökség.

Apponyi a nők szavazati jogáról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

— március 1.

Az amerikai Szabadság ma érkezett száma írja:

Amerikában termékeny talajra talált a nők politikai egyenjogóságának ügye. A newyorki „The World” egyik nőtudósítója nem akarta elszalasztani az alkalmat, hogy meg ne kérdezze erre vonatkozólag a most kint tartózkodó Apponyi Albert grófnak is a véleményét. A beszélgetésről lapjában a következőképpen számol be:

Apponyi Albert gróf, az óriás magyar államférfiu és főúr, aki idejött, hogy megmutassa: miért kell Amerikának vezetni az általános bérmozgalmat, azt mondja, hogy a nők sokat tehetnek a nemzetek közötti összhang érdekében, ha felhagynak suffragette eszméikkel s megmaradnak a saját maguk hivatásának körében.

— Így tehát ön nem hive az egyenlő szavazati jognak? — kérdezte a reporter.

— Bizonyára nem, — válaszolt a gróf. — Azt hiszem, hogy ez a ma létező női eltévelyedések egyik legnagyobb tényezője. Nem tudom elképzelni, hogy bár mit is előmozdítaná, kivéve a hátrajutást. A jogok, amik megilletik a nőket, mindig meg vannak adva számukra. Azok a jogok pedig, amelyekért küzdenek s a mikről azt hiszik, hogy jogosultak azokhoz: nem illetik meg őket. Hbgyan volnának képesek a nők megfelelni a férfiak hivatáskörében, mikor saját hivatásuk mezeje szőlítja őket olyan nagy lehetőségek fejlesztésére, a melyre kiválóan rátermettek. A nőknek ott van a helyük, ahová tartoznak, ahol a legtöbb jót cselekedhetik. Én a legnagyobb tisztelettel viseltetem a nők iránt. Azt hiszem, náluk szebb teremtmények nincsenek. Nem szívesen látom őket a szavazati jogért küzdeni. A nők elvesztik vonzóerejüket a férfiak előtt, ha arra törekednek, hogy a férfiakhoz hasonlóké próbáljanak lenni. Egy harmadik faj van keletkezésben a világon, amely sem gondolkozó férfi, sem vonzó nő nem lesz. Nem, a suffragettek sohasem fogják előmozdítaní a béke ügyét. A család asszonya azonban igen.

— Miképen? kérdezte a reporter.

— Ugy, hogy a családjában marad, a maga hivatásának körében. Gyermekeket nevelve és megismerve kis, családi méretekben a megbocsátás értékét. A házas nők a béke légkörét növelik s azon vannak, hogy példát mutassanak: milyennek kellene lenni az egész világnak.

A magyar delegációból. Budapestről, jelentik: A magyar delegáció plenáris ülése ma a külügyi költségvetést tárgyalta. Solymossy Odón báró előadó beszéde után Bakonyi Samu és Sággy Gyula szólaltak fel a javaslat ellen, míg Issekutz Győző a javaslatot elfogadta. A tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Tömeges „légyott” a Ház karzatán.

(Fővárosi tudósítónktól.)

Budapest, március 1.

A képviselőház üléstermében minden egyes képviselő urnak az asztalkája alatt van egy záros fiók. A fiók arra való, hogy a honatyák könyveket és iratokat tartsanak benne — segédeszközöket ahoz, hogy amikor felszólalnak, tudósok és alaposak legyenek. Könyv és irás azonban ezekben a fiókokban egyáltalában nincsen — valószínűleg ezért olyan kevésé tudósok és alaposak a képviselőházi felszólalások — ellenben egyetlen egy fiókból sem hiányzik — a gukker. Ezek azok a gukkerek, amelyekből unalmas ülések, vagy a képviselő urak átlagos színvonalánál magasabb nivóju beszédek alatt egész ütegek szegeződnek a karzatra. Mindig csak egy karzatra, arra a legelőkelőbbre, amelyik a képviselő urak hozzátartozói részére van fenntartva.

És ezeken a karzatokon éppen a képviselő urak hozzátartozóit lehet a 'egritkábban látni, — azaz, hogy disztigváljuk szigorubbán: azok a feltűnő divatosan, drágán és nagykalaposan öltözködő szimpatikus kis nők, akik a karzatot tele ülik, nagyon is a képviselő urakhoz tartoznak, csak hogy nem mindig és nem mindenhol. Az utcán például nem, különösen akkor nem, hogyha a képviselő ur a feleségével, vagy a kisasszonyléányával megy végig a Kossuth Lajos-utcán. Intim, otthonos budoároknak azonban nagyon is igen. És az ország törvényhozó házában is nagyon is igen, a gukker-ütegek ostromára a kismók nyájas mosolylyal felelnek. A képviselő urak hirtelenében megszavaznak valamire néhány száz milliót, vagy megszavazzák a nemzet veradóját, azután fölintenek a karzatra, a kis nők kedves mosolylyal felelnek. A képviselő urak maguk is fölmennek a karzatra sugnak-bugnak, udvarolnak, bemutatják egymást a kis nőknek, elhódítják egymástól a kis nőket, leviszik őket sétálni a folyósókra, kar-karban, bizalmasan elesavarognak a magányos kupolacsarnok felé. Így szép az élet a képviselőházban.

Justh Gyula házelnöksége alatt nem volt ilyen szép, mert Justh puritán szigorral kitiltotta a kis nőket a karzatról. Berzeviczy Albert, a mostani házelnök, rövidlító evikkeres ember, talán nem is látja, hogy kik fészkelnek a feje fölött. Angyal József háznagy és Orczy Dezső a Ház jegykezelője pedig megteszi a képviselő uraknak azt a szivességet, hogy hurri fejekkel virágoskertté népesíti be nekik a komor, szomorú karzatot. Ezek után érthető, hogyha a kibukott képviselők úgy vágnak vissza a képviselőházba, mint a Mohamed paradicsomába.

Az újságírók megkérdezték Berzeviczy Albert képviselőházi elnököt hogy tud-e a dologról? Berzeviczy Albert a következőket mondta:

— Hasonló panaszt az utóbbi időkben magam is hallottam. Én erre azonnal fölhittem a háznagyi hivatal figyelmét és úgy tudom, hogy az utóbbi időkben meg is szoritották a jegyek kiadását. A legfőbb baj az, hogy a jegyek legtöbbjét vagy képviselő urak, vagy a képviselő urak nevében kéri. A háznagyi hivatalnak se joga, se módja nincs arra, hogy a jegyet kérő képviselő urakat megkérdezzék, hogy kinek a részére kéri a jegyet. Mindenesetre az újabb panaszok után sürgősen figyelmeztetem a háznagyi hivatalt, hogy a jegyek kiadásánál az eddiginél fokozottabb ellenőrzést tanusítson.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Osütörtök: Kis lord, vigjáték. C) bérlet.
Péntek: A japán-társaság vendégjátéka. C) bérlet.
Szombat: A japán-társaság vendégjátéka. A) bérlet.

Japán színészek

az aradi színházban.

(Hanakó színtársulatának vendégszereplése.)

Érdekfeszítő esemény színhelye lesz pénteken és szombaton este az aradi színház. A tókiói császári udvari színház nagynevű tragikája, Hanakó asszony kilenc tagból álló színtársulatával két napig vendégszerepleni fog az aradi színházban és be fogja mutatni a japán színészetet.

Hanakó asszony jelenleg a legnagyobb japán művész. Legjobban talán a „Berliner Tagblatt” jellemezte a nagy japán művészt, amikor azt írta róla:

„Hanakó asszony tegnap két egyfelvonásos drámában mutatkozott be a közönségnek. A közönség, amelyet először hidegen hagyott a japánok művészete, fokként felmelegedett és végül beismerte, hogy ily nagy színésznőt régóta nem látott színpadon. Elragadtatva Hanakó asszony művészetétől, idegen világrészbe képzelte magát a közönség, amelynek nyelve idegenszerűen hangzott bár, de amelyet a nagy tragika művészete és kifejező mimikája közel hozott a lelkéhez.”

Csütörtök délután érkezik Hanakó színtársulata Aradra. Kilencen jönnek, de csak négyen fognak a színdarabokban fellépni. A japánok két egyfelvonásos drámát fognak adni. A két dráma színlapját és tartalmának kivonatát a következőkben ismertetjük:

A két egyfelvonás egy este kerül színre. Az egyik:

A tea házban.

Dráma egy felvonásban. Irta: Loi-Fui.

Személyek: Murasaki — Hanakó. Dampe — Sato. Otyo — Cho Cho-San. Tosa — Muracasa.

A dráma tartalma a következő: A híres Murasaki courtesan tea házában vagyunk. Dampe a courtesan szerelmese Otyo szolgánéval táncolt és dalol. Murasaki bejő a tea házba. Dampe hozzáiet, hogy szerelméről biztosítsa, de szerelmi ömögése alatt az utcáról lármá hallatszik a teaházban. A gésa és szerelmese kisetnek az utcára, hogy a zaj okát megtudják. Ekkor érkezik oda Tosa, a lovag. A szolgáné után kérdezősködik és hogy a maga céljainak megnyerje, egy aranyat csusztat a kezébe. Murasaki, aki időközben visszatért, nevetve nézi végig ezt a jelenetet, amelynek azal vet véget, hogy teljesíti a lovag kívánságát és bemutatkozik neki. A gésa, a lovag és Dampe leülnek és a szolgáló felszolgálja a teát. Tosa azt akarja, hogy Murasaki táncoljon és mikor a táncot befejezte, pénzt kínál neki. A gésa látja, hogy a loagnak sok pénze van. Hirtelen az a terv érlelődik meg benne, hogy a loveget meglopja. Tosának feltűnik Dampe jelenléte és megkérdezi, hogy miért tartózkodik ott. Dampe megnyugtítja, hogy csak szórakozni akar. Murasaki kérésére a lovag megengedi, hogy Dampe tovább is ott maradjon. Murasaki azonban titokban jelt ad Dampenak, hogy távozzék. A gésa és a lovag ezután egyedül maradnak. Murasaki egy alkalmas pillanatban mérget csepegtet a lovag teájába. Mikor a lovag a méregtől eszméletét veszti, a gésa meglopja és elszökik. A szolgáló, aki tanuja volt a jelenetnek, hirtelen a lovaghoz szalad, ellenmérget nyújt neki és megmenti. A lovag a szolgáló segítségével elmenekül. A gésa megtudja ezt és fékeveszett dühében megfogja

a szolgálót, az ágyhoz vonszolja és megfojtja. A lovag visszajő, hogy boszút álljon. Azt hiszi, hogy az ágyban Murasaki fekszik és ezért odamegy és lefejezi. Ebben a pillanatban érkezik Dampe, aki párviadalra hívja a loveget, de az megöli őt. Murasaki visszajő, rémülettel látja, hogy Dampe és Otyo megölve fekszenek a földön. El akar menekülni, de a lovag elfogja és megfojtja.

A másik darab színlapja a következő:

Otake.

Dráma egy felvonásban. Irta: Loi-Fui.

Személyek: Yoshitó — Cho Cho-San. A szolga — Maracasa, Otake — Hanakó, Egy sáururai — Sato.

A darab, amelynek cselekménye nem oly tragikus, mint az előző, a következő:

Yoshitó, egy japán nemes nő épp befejezi olvasmányát. A szolgának csemetét, hogy hozza a napernyőjét és legyezőjét, mert sétatúra akar indulni. Mialatt az urnő a mellette lévő szobában tartózkodik és köpenyét felveszi, a szolga a kívánt tárgyakkal megjelenik. Yoshitó azonban a meleg időre való tekintettel otthon hagyja a köpönyegét és elindul. A kis Otake szolgálóleány egyedül marad otthon. Kíváncsián kutatni kezd és felfedezi urnőjének toaleteszközeit. Oda áll a tükörhöz, a haját rendezi és mikor véletlenül a köpenyt meglátja, nem tud elmentálni a csábnak és felveszi. Gyermekes örömmel táncol és dalol és nem veszi észre, hogy urnőjének egyik imádója belép az ajtón. Az udvarló Yoshitónak nézi. Otake aki fél, hogy az illető megismeri, nem felel a megszólítására és hátat fordít neki. Az udvarló dühösen eltávozik. A kis szolgálóleány az első pillanatban megijedt, de mikor a szolga visszajő és az urnő által vásárolt holmikat hazahozza, elfelejtkezik mindenről és boldogan hallgatja a szolga szerelmi vallomásait. A szolga azt ajánlja, hogy elveszi feleségül. Otake elfogadja az ajánlatot és így szól hozzá:

Inkább leszek a te feleséged, mint egy ilyen nő, akinek ily szép ruhái vannak.

A szolgának hirtelen eszébe jut, hogy az urnője várja. Elmegy, de azt tanácsolja Otakének, hogy vesse le a ruhát, nehogy az urnője abban meglepje.

Alig hogy a szolga elmegy, az udvarló nagy bőszen ismét visszajő. Most sem veszi észre, hogy nem Yoshitó áll előtte és miután ismét hiába könyörög szerelemért, boszújának hirtelen fellángolásában megöli Otaket. Csak késő veszi észre tévedését, mikor Yoshitó visszaérkezett. Otake szerelmese karjaiban hal meg.

* A kis lord. Régi naiv kis színdarabot mutattak be ma este új fordításban. Burnett Hodyson darabját A kis lordot fordította le újból Hajó Sándor; a darabot nagy sikerrel mutatták be a fővárosban és most nálunk is premier formájában került újból színre. A gyermekeknek való kedves kis színjátékot magáért a darabért aligha lett volna érdemes műsorra tűzni, ellenben gyönyörűségünkre szolgált az előadás, ami expialja a többi. A mi bájos kis naivánk Vendrey Vilma elragadóan kedves alakítással ragadtatta el a cimszerepben a publikumot. Gyönyörűség volt hallgatni ennek a talentumos művésznőnek remek beszédét, közvetlen, megkapó előadását, és látni illuziót keltő játékát. Mindig sokra értékeltük Vendrey Vilma tehetségét és az egyéniségében rejlő szubtilitásokat, melyek ma fényes nagy sikert hoztak a kis művésznőnek. A közönség az egész előadás alatt lelkesen tüntetett mellette, a felvonások végén pedig vége hossza nem volt a kihívásoknak. Aki egy derűs, kedves estét akar szerezni magának, az nézze meg Vendrey Vilma kis lordját. A páholyokból lemosolygó gyermekek boldog örömmel tapsoltak kis pajtasuknak, az enivaló Edrik lordnak. Kitűnő Dorincourt lord volt Keszler Ede. Bájos jelenéség az anya szerepében K. Kápolnay Juliska

is. Mulatságosak voltak Polgár és Vass és jót nyújtottak Zalay és Várnay.

A közönség meleg fogadtatásban részesítette az előadást és sokat tapsolt a szereplőknek. H. G.

* A brüsszeli vonósnégyes hangversenye. Az aradi lelkes és fáradhatatlan zeneközönség ünnepi élvezetre gyűlt ma össze a Fehér Kereszt nagytermében, hogy a kontinens egyik legelső művészársaságának játékában gyönyörködhessek. Mert a brüsszeli vonósnégyest a legelőkelőbb városok kényes izlésű publikuma is mint a klasszikus kamarazene leghivatottabb interpretátorát csodálja és elhalmozzák e ismerésükkel. Tegnap még Budapesten ragadták el fölényes, kristálytisza játékkal a közönséget, ma pedig nálunk szereztek felejthetetlen élvezetet zeneközönségünknek. Mig a szintén hírneves cseh vonósnégyest inkább temperamentumának szláv hevéhez illő számokban brilliroz, addig a brüsszeli kamarazene legtisztább stílusát képviselik és interpretálták méltóan. Minden hangszer képviselője egy szent cél szolgálatában egységi tudását, technikai készségét és a mű mély átértését érezzük minden hangnál. Beethoven B-dur vonósnégyesét, Schubert posthumus művét, a D-moll quartett variációit, páratlan formatökélylyel, abszolút precizitással és eszményi frazirozással és nüanszirozással játszották. De leghatalmasabban nyilvánult összetanultságuk, egy egységes instrumentumhoz hasonló összjátékuk és mindent lenyűgöző technikájuk Grieg sejtelmes, északi hangulatu G-moll quartettjénél. A románcot búbajosán énekelték végig, az igazi művészet tartózkodó szuverenitásával; a fjordok hazájának lánglelkű zenepoétája bennök méltó interpretátort lelt. A A finale presto tételét szöcske könnyedséggel, légi pianissimókkal lehelték rá gyönyörű hangu hegedűjökre. A közönség egész este lelkesen tapsolt és tüntetett a kijutott első-rangu zenei élvezetért. Csányi Máttyás.

* Bálint Imre felolvasása. A Kőlcsey-egyesület hétfői felolvasása aktuális szükségérzet kielégítésére fog szolgálni. Bosznia és Hercegovina az anektálás óta nemcsak közjogászok és politikusok, hanem kereskedők, iparosok és minden közgazdasággal foglalkozók, valamint az élvezetet kereső turisták érdeklődésének a tárgya. Bálint Imre e sokféle érdeklődést ki fogja elégíteni hétfői előadásában. Bálint Imre nemcsak azért hivatott ez előadására, mert a kereskedelmi minisztériumunkban 5 intézi most a két tartomány ügyeit, hanem mert a Balkánt hosszú évek tapasztalatából kitűnően ismeri. Egy évtizeden át volt Konstantinápolyban kereskedelmi attasé, mely minőségében beutazta Európának, Ázsiának és Afrikának mohamedán vidékeit. A Kőlcsey-egyesület olvasói ismerik ezeket Bálint „Keleti képek” című kötetéből, mely két év előtt jelent meg és a kiadó cég máris a második kiadást rendezi belőle.

* Elefánt vadászat. A tudományos értékű és érdekű mozgófényképek sorozatában is feltűnést keltő a Pathé remek felvételében készült Elefánt vadászat című film. Afrika rengetegeiben egész rekete sereggel indulnak elefánt vadászatra a vakmerő angol vadászok. Csapatosan legelésznek az erdőkben a nagy állatok, mikor sivitve szeli át a levegőt a gyilkos dum-dum golyó, és a kolosszus halálos lövéstől találva esik össze. Megható látvány ezeket a gyönyörű nagy állatokat élettelenül összeesni látni. Diadalordítással rohannak az elefánthoz a lándzsás néger hajtók és megkezdődik az állat feldarabolása. Felvágott gyomrába négy néger helyezkedik el kényelmesen és adagatják ki az

evésre alkalmas részeket. Szokatlan látvány a mi számunkra egy elefántvadászat és épen ezért szívesen hívjuk fel rá a közönség figyelmét. Ezen a műsoron szerepel még a páratlan hatású *leánykereskedelem* című irányadónak, melynek minden egyes előadására zsufolásig megtölti a közönség az Urániát. 175

* A züllés útján. A jövő héten mutatja be az Uránia-színház a világhírű drámát, mely Párisban több mint ezer előadást ért, Budapesten pedig az Omniában most már negyedik hete nap-nap után adják A züllés útján című megrázó drámát. Ebben a darabban került először megörökítésre az érzéki apache tánc, melyhez a katonazenekar az eredeti tánc-zenét fogja játszani. 175

* Meghurcolva. (Katonadráma az Apollóban.) A polgári társadalom antimilitarista mozgalmi nem tudják még ma sem áttörni a misztériumot, amely makaosul körülburkolja a katonaság izzóvilágát. Ha a ridegs kegyetlen reglamák országában felébrednek olykor-olykor az emberi indulatok, arról csak nagyon ritka esetben jutnak részletek a nyilvánosság elé s talán éppen ez az oka annak, hogy a közönség mohón kap a katonadrámát után. Ilyen érdeklődést keltő katonadrámát mutat be az Apolló-színház új műsora. Családi jellegű estélyen incidens történik egy meghívott katonatiszt s egy civil fiatalember között. Az affért elsimítják, de a katonatiszt azért nem felejt el a történeteket. Néhány év múlva a fiatalember berukkol fegyvergyakorlatra s éppen ahhoz a századhoz kerül, amelynek parancsnoka a volt ellenfele. A katonatiszt elérkezettnek látja az időt, hogy bosszuját kitöltse a fiatalemberen. Nem engedi ki a kaszárnyából. A fiatalember a tilalom ellenére kiszökik s a menyasszonyához megy. Amikor visszaszökik a kaszárnyába, véletlenül összetalálkozik a katonatiszttel, akit abban a pillanatban szerencsétlenség ér: lezuhan a lépcsőházban. A megsérült katonatiszt azt vallja, hogy a haragosa támadta meg. A fiatalembert ezért a hadbíróság halálra ítéli s már a fegyveres előtt térdel, mikor a katonatisztben felébred a lelkiismeret s bevallja, hogy hazudott. Ezt a gyönyörű drámát még csak holnap mutatja be az Apolló-színház több eseményszámba menő mozgófényképpel együtt. 177

VÁROS ES MEGYE.

Az adófelszámoló bizottság elnökei. A pénzügyminiszter Aradvármegye adófelszámolási bizottságának elnökévé Szatmáry Gyula nyug. alispánt, helyettes elnökévé Priegl István dr.-t nevezte ki.

A Dobó-utca megnyitásának most már semmi sem áll útjában. A város Szelle Józsefné ellen kisajátítási pert indított és a bíróság megállapította a 68 négyszögöl értékét. A város letétbe helyezi a 2720 koronát, mert Szelléné felfolyamodással élt az ítélet ellen, de ma egy nyilatkozatot adott, hogy a telket a pör befejezése előtt is átadja a városnak.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

Színpadról az anyakönyvvezetőhöz.

— Két érdekes házasság. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, március 1.

Kurta szoknyás varrólányok és pincelakásban nevelkedett házmesterkisasszonyok, akik színpadról, dicsőségről, pompáról és sok-sok kincsről álmodoztak, — az a két házasság, amit a napokban a budapesti anyakönyvvezető előtt megkötöttek, nagyszerűen igazol benneteket. A színpad — ez varázsos és sikamlós terület, ahol a primadonának sokat sirnak, pofozkodnak és esókolóznak — ismét gazdag férjet szerzett két pesti színésznőnek. Az egyik csak táncosnő, sőt: meztelen táncosnő. És mégis kapott gazdag férjet. Vagy talán éppen azért kapott, mert ő nem felöltözött táncosnő?

A két regényes házasság krónikája — itt olvasható:

Bamberger István, többszörös milliomas és istállótulajdonos ma délelőtt a budapesti VI. kerületi anyakönyvvezető előtt házasságra lépett Keő Anna színésznővel.

Bamberger Istvánnak már régi elhatározása volt, hogy feleségül veszi Keő Annát, akibe hosszabb idő óta szerelmes volt. A család azonban, amely rokonságban van a legelőkelőbb lipótvárosi familiákkal, hevesen ellenezte ezt a tervet. De Bamberger István nagyon ragaszkodott ehhez a házassághoz. Végre is győzött. Bamberger István igen ismert alakja a Lipótvárosnak, többszörös milliomas, a turfón is nagy szerepet játszik versenyistállója révén.

Keő Anna nagyon ifjú színésznő, két évvel ezelőtt végezte el az Országos Színészegyesület színiiskoláját. Ekkor a Vigaszínház szerződtette a tagjai sorába, természetesen igen jelentéktelen szerepkörre. Bamberger István ezidőtájt tünt fel Keő Anna sorsának a láthatárán és udvarolni kezdett az ifjú színésznőnek. És a szerelemnek házasság lett a vége... Keő Anna ma már Bamberger Istvánné, akármonyire nem is tetszik ez a lipótvárosi milliomasoknak, a Bamberger-család rokonainak. És ma már Páris, a drága, szép Páris felé robog az ifjú pár, hogy mézesheteiket a Lipótvároستól minél messzebb élhessék le...

Bamberger István különben mai házassága alkalmából jelentékeny áldozatokat hozott a romantika oltárán. Házasságán való örömeben a budapesti izraelita hitközségnek 1000, a Hirlapírók Nyugdíjintézetének 500, a főváros V. és VI. kerülete szegényeinek 500—500 koronát adományozott.

Desmond Olgát, a szépségéről és művészetéről egyformán híres táncosnőt minálunk is kitűnően ismerik. Ismerik az egyik fővárosi mulatóhelyről, a hol a művésznő nagy sikert aratott ugynevezett „meztelen” táncával. Sőt akkora sikert aratott, hogy az már bizonyára kívül esett szerződésbeli kötelezettségeinek. Desmond tudniillik Budapesten egy előkelő imádóra talált, a fővárosi társaság egyik kitűnőségére, aki földbirtokos, sportférfiu, urkocsis és aki mind e kvalitásait még szaporítani akarta egygyel: azzal, hogy ő legyen a szép Desmond Olga férje. A sportférfiu és a táncosnő házassága a minap — nagy titokban — már meg is történt. Az ifjú pár diszkrétója és titkolózása kötelező mindenkire. Férj és feleség szempontjából egyformán fontos érdekek kívánják, hogy a házasságuk egyelőre titokban maradjon. A férj ez idő szerint még anyjának haragjától tart. Szóval, e pillanattól fogva egész sereg ugynevezett előkelő család lehet elkészülve a legrosz-

szabbar: hátha éppen az ő fia volt az, aki titokban anyakönyvvezető elé vitte a gyönyörű — és ez alkalomra felöltözött — meztelen táncosnót?

Hercegek és grófok barátnője

(Kalandornő a fővárosi rendőrségen.)

Távirati tudósítás.

Budapest, március 1.

Rejtélyes és homályos zsarolási ügyben folytat nyomozást a budapesti rendőrség. A zsarolás középpontjában nem kisebb személyiség áll, mint József főherceg, a zsaroló pedig egy állítólagos színésznő, grófok, bárók barátnője, aki egy kis zugszállodában lakott és ugylátszik, az egész manővert csak hitelének emelésére akarta felhasználni. A rendőrség valószínűleg haza fogja toloncoltatni a „művésznőt”.

A „művésznő” manipulációjáról a következőket jelenti egy fővárosi estilap.

A Rákóczi-ut végén levő „Debreceen” szállodába a múlt hó 29-én beköltözött két hölgy: az egyik csinos, fiatal elegáns nő volt, a másik egy disztíngvált külsejű korosabb hölgy. A hejlesztő lapra ezt írták: „Szilágyi Böske színművésznő és anyja Budapestről, rövid tartózkodásra”.

Szilágyi Böske s napokban magához hivatott egy közismert budapesti magán-detektívét. Egy levelet vett elő melynek borítékán ez a cím volt:

József főherceg ur ő császári és királyi fenségeinek Budapest, királyi vár.

A fiatal hölgy azzal a meglepő kérdéssel fordult a detektívhez, hajlandó-e a levelet a címzettnek kézbesíteni.

— Nagyon jól megfizetem — mondotta — csak egy kikötésem van. Személyesen kell elvinnie a levelet és azt a fenség saját kezébe kell adnia.

A detektív bizalmatlankodott. Erre Szilágyi egy pénzeslevél borítékot mutatott neki, melyen feladóként József főherceg főudvarmesteri hivatala volt feltüntetve. Hogy előkelő összeköttetéseit fitogtassa grófi és hercegi névjegyeket mutatott, sőt a detektív füle hallatára telefonált az egyik ifjú milliomas, a fővárosban tartózkodó aradmegyei grófnak és bizalmasan diskurált vele.

A detektív végre színelig belement a kalandornő prozociójába és magához vette a levelet. El is ment a várba ahol jelentkezett Kratochwill őrnagynál, József főherceg gyermekei nevelőjénél el elmondta neki a dolgot. Az őrnagy rögtön a főkapitányságra ment és elbeszélte az ügyet Boda dr. főkapitánynak.

A főkapitány detektívet küldött a kisaszonyért, aki a rendőrségen nagy patáliát csapott. Azt hangoztatta, hogy ő az egyik Karacsony gróf barátnője és megtorlással fenyegetődött, ha nem bocsátják azonnal szabadon. Mikor ez nem történt meg, megadta magát. Elmondta hogy az apja főszolgabíró volt, de adósságai miatt föbelőtte magát. Ő maga kabaréművésznő. A levélre vonatkozólag mindenféle felvilágosítást megtagadott.

A „művésznőt” kihallgatása után bevitték a Mosonyi-utcai laktanyába, ahonnan valószínűleg el fogják toloncolni illetőségi helyére, egy kis erdélyi faluba.

Az is kiderült, hogy Szilágyi Böske a szállodában egy krajcárt sem fizetett, holott több mint egy hónapja ott lakik és étkezik. A szálló személyzetét is váltig hitegette, hogy József főhercegtől nagyobb pénzüsszeget fog kapni. Megállapították, hogy az a pénzeslevél boríték, a melyen a főherceg főudvarmesteri hivatala szerepelt, közönséges hamisítvány.

HIREK.

A francia kormányválság.

Távirati tudósítás.

— március 1.

Monis szenátor — mint Párisból jelentik — az új miniszterelnök tegnap elfogadta a megbízást Falliérestől kabinetalakításra s aránylag könnyű szerrel fogja összeállítani a kormányt, bárha mutatkoznak nehézségek, mert Monis lehetőleg csak a radikális szárnyra akar támaszkodni. Növeli a bonyodalmat, hogy Jonnart tábornok, az algiri kormányzó lemond és Lépine párisi rendőrfőnök sem hajlandó állásában megmaradni.

Körülbelül együtt van az egész kabinet, a melynek ez lesz a képe:

Monis: miniszterelnök és belügyminiszter
 Cruppy: igazságügy Ribot: külügy Delcassé: tengerészet Berteaux: hadügy Gauthian: pénzügy Dron: kereskedelem Couyba: közoktatás Cailleaux: közmunka Messiny: gyarmatügy Godard: munkásügy Sarreaux: földmívelés Boncour: szépművészeti miniszter.

Ez a névsor azonban csak kombináción épült föl.

Párisból jelentik: Az új kabinet még nincs véglegesen megállapítva, egyes tárcák körül még nehézségek vannak. Ribot, Poincaré és Bompar nagykövetek a felajánlott külügyminiszteri tárcát visszautasították úgy, hogy Moris designált miniszterelnök a külügyi tárcát Cruppy kereskedelmi miniszternek ajánlotta fel, aki azt valószínűleg el is fogja fogadni.

Páris. Tegnap este terjedt el Lépine párisi rendőrfőnök lemondásának híre. Politikai körökben megerősítik a hírt és Lépine távozását a kormányváltozással hozzák összefüggésbe. A prefektúrán ellenben semmit se tudnak arról, hogy a rendőrfőnök benyújtotta lemondását. A párisi lapok azt írják, hogy Lépine Bernstein új darabjának, az „Aprés moi”-nak áldozata. Az ő hibája, hogy nem tudták megakadályozni a színházi és utcai tüntetéseket. Tisztviselői nem engedelmességek neki és egy rendőrtiszt, a kinek az Elysée előtt kellett volna tartózkodni, mikor ott tüntetés volt, a tumultus idején sehohsem volt látható.

— Időjárás. E hó 2-án az időjárás: változó, sok helyütt csapadék.

— A király elutazása. Budapestről jelentik: A király szombat délután két órakor utazik el Budapestről és hat óra husz perckor érkezik Bécsbe.

— A külügyminiszter távozása. Bécsből jelentik: Kitűnő helyről nyert információ szerint Aerenthal gróf külügyminiszter csakugyan távozni fog helyéről. A távozás oka, hogy fizikuma nem bírja ki állásának összes gondját és felelősségét. Májusban még feltétlenül állásában lesz, mert akkor nagy diplomáciai feladatok várnak elintézésre. A Balkán kérdést fogják végkép rendezni, ezenkívül nagy koncepcióju terveket kell tétő alá hozni. Ha ezt a munkát felosztják a nagyhatalmak között, akkor Aerenthal nyugalomba vonul.

Aerenthal gróf közös külügyminiszter legközelebb fülbaja gyógyítására két hónapi szabadságra megy, amely idő alatt Pallavicini János örgróf konstantinápolyi nagykövet fogja helyettesíteni. Ebből néhány napilap azt következtette, hogy a külügyminiszter megbukott és többé nem tér vissza állásába. Ezzel szemben mértékadó helyről közlik, hogy az illető lapok legjobban tették volna ha megvárták volna a külügyminiszter visszaérkezését s akkor láthaták volna, mennyire alaptalanok a kukásárló költött hírek.

— Bánffy Dezső báró állapota. Bánffy Dezső báró egészségügyi állapotában örvendetes javulás állott be. A nagybeteg államférfiu az éjszákát nyugodtan töltötte, s hosszabb ideig jól aludt. Gyakrabban tér eszméletéhez és az étvágya is kielégítő. Napjában többször kér tejet, s a poharát maga tartja. Ha valami komplikáció nem jön közbe, remélhető, hogy Bánffy Dezső néhány hét alatt teljesen fel fog gyógyulni.

— Óvakodjunk a kolerától. Budapestről jelentik. A belügyminiszter febr. 17-én valamennyi vármegyei és városi törvénytörvénnyel körrendeletet intézett, amelyben arra való tekintettel, hogy ámbár a kolera az elmúlt év október 26-án megszűnt, számolni kell azzal a körülménnyel, hogy egyes szomszédos államokban még most is pusztít és másrészt ugyanezen országokban nyert tapasztalás szerint a betegség több egymástáni évben is fel szokott lépni, a behurcolás és elterjedés elleni óvintézkedések szigorú betartását továbbra is elrendeli.

— Temesvárt földgázzal világítják. A temesvári városi mérnöki hivatal jelentése szerint komoly munkálatok indultak meg az iránt, hogy a föld mélyében rejlő gázt értékesítsék, világítási célokra használják. A Losonczy-téren levő ártézi kut körül folynak a próbák, hogy elegendő mennyiségű gáz kerül-e felszínre és az így értékesíthető-e? A Losonczy-téren levő ártézi kut mintegy 410 méter mély és 24 fok meleg vizet eled a föld gyomrából. A vízzel együtt különböző gázok is szabad utat nyernek. Így merült fel az a gondolat, hogy ezeket a gázokat esetleg ki lehetne használni. Gerő Vilmos főreáliskolai tanár, a kiváló kémikus megvizsgálta a gázokat a város megbízása folytán és megállapította, hogy óránként kétszáz liter gáz ömlik elő a kutból; az előmülő gáz a metán-gáz, vagy földgáz, amely három százalék szén-savat tartalmaz és kékes lánggal ég. Ezt a gázt most arra akarják felhasználni, hogy Auer-égők segítségével a Dom-tér egy részét világítással lássák el. Egyelőre csak a próbák folynak, hogy mennyi gáz ömlik elő és az ily formában miként volna értékesíthető.

— Verekedő képviselő Fogarasról táviratozzák: Serbán Miklós dr. a fogarasi kerület román nemzetiségi képviselője és Popuszko Tivadar román ügyvéd bejelentették a fogarasi kaszinó igazgatóságának, hogy a kaszinóból kilépnek. E kilépést a Fogaras és Vidéke című lap közölte azon megokolással, hogy nevezettek ellen elintézetlen becsületbeli ügyek miatt több kaszinó tag kizárási indítványt szándékozott benyújtani és ők ezt megelőzték. Tegnap Serbán Miklós Thalerfeld Dávid lapszerkesztőhöz rohant, felelőségre vonta és véresre verte. Erre a nyomdászok Serbánt kidobták és megverték. A botrány nagy felháborodást kelt a városban.

— Halálozás. Strifler József e hónap elején 67 éves korában, házassága 41-ik évében meghalt. Március 2-án délután 3 órakor Boros Béni-tér 21. számú házból temetik.

— Száztizenháromszor pályázott egy tanítói állásra. Vannak még olyan tanítók, akik ragaszkodnak a mesterségükhöz. Ilyen ambiciós ideiglenes tanítónő volt tizenöt éven keresztül Miskolc Istvánné. Amint a szabadkai „Bács-megyei Napló” írja, tizenöt évig volt helyettes tanítónő és ez idő alatt száztizenháromszor pályázott arra, hogy rendes tanítónővé véglegesítse az iskolaszék, azonban mindig jöttek újak, protekciósak és Miskolc Istvánné véglegesítését mindig elhalasztották. Most aztán ismét beadta pályázatát. Az iskolaszék dönt afölött, hogy alkalmazzák-e Miskolc Istvánnét, aki tizenöt évig tanított azért, mert szerette az apró kis parasztyerekeket.

— Hétszáz ezer koronás lopás a hajón. Az Amerika nevű tengerjáró hajón, mely Anglia s New-York között közlekedik, legutolsó útja alkalmával óriási lopás történt. Drumont asszonynak, egy angol milliomos özvegyének ellopták 700.000 koronát érő mesés szépségű fekete gyöngyökkel diszitett ékszereit. Az ékszerek között volt egy 283 gyöngyszemből álló nyaklánc, egy mellű, egy pár fülönfüggő s egy remek gyűrű, mely egymaga negyvenezer koronát ért. A fejedelmi ékszereket, csak egy alkalommal viselte a hajón a milliomos hölgy, amikor megjelent az első vasárnapi diszebeden. Ebéd után fülkéje asztalának a fiókjába zárta a kincset, amelynek másnapra csak hült helyét találta. Képzeltető, hogy a hajón mekkora szenzációt keltett ez az eset. A kapitány nyomban megindította a legszigorubb vizsgálatot, az összes hajóalkalmazottakat megmotoztatta, fülkéiket kikutatta, de eredmény nélkül. Ekkor szikratávíró útján még a nyílt tengeről ügyes detektiveket kért Newyorkból. A detektivek jó messzire eléje jöttek a hajónak s mielőtt még bárki kiszállhatott volna az amerikai partra, megkezdték a nyomozást. A kárvallott milliomosnő részéről följánlott nagy jutalom megfeszített munkálkodásra serkentette a szemfüles amerikai detektiveket, de minden fáradozásuk, furfangjuk kárba veszett. A gyöngyök úgy eltűntek mint a kámfor. A rejtélyes lopás híre Angliában is óriási feltűnést keltett, ahol Drumont asszony mint az előkelő világ egyik kiváló tagja, általános ismert alak. Első férje Field marsall a sokszoros milliomos volt, akinek elhunytával Drumont ismert diplomatának nyújtotta kezét s szép számú milliót.

— Emlékmű Liszt Ferencnek. A dobojáni járás közönsége elhatározta, hogy Liszt Ferenc világhírű zongoraművész emlékét templom és emlékmű felállításával akarja megörökíteni. A felállításhoz szükséges pénzt országos gyűjtés segítségével akarják megszerezni. Ma érkezett Aradvármegye törvényhatóságához a dobojáni járás főszolgabírójának átirata, amelyben adakozásra szólítja fel a megyei közönséget.

— Inzultált ügyvéd. Mármaroszigetről jelentik: Felháborító inzultus ért egy köztisztviselőben álló rahói ügyvédet, Mariska György dr.-t. Deutsch Hermann ügyvédi irnok megtámadta az ügyvédet a nyílt utcán, súlyos szidalmakkal illette, majd többször arculütötte. A támadás oka az volt, hogy Mariska egy csalással vádolt ruthén paraszt védelme érdekében tárgyalás közben azt hozta fel, hogy a tudatlan ruthén voltaképpen Deutsch áldozata, aki zugírászat foglalkozik, s akihez a paraszt tanácsért fordult. A támadás nagy felháborodást kelt az egész járásban. A rahói ügyvédi kar értekezletet tartott, s a súlyosan megsértett ügyvéddel szemben mély sajnálkozásának adott kifejezést. Deutsch ellen, aki már egyszer zugírászatért büntetve volt, megindították az eljárását.

— Életunt postatiszt. Budapestről jelentik: Ma délelőtt egy elegánsan öltözött fiatalember állított be a Zöld-koszoru szállóba s szobát vett ki. A bejelentő ivre a következőket írta: „Goldberger Adolf vaskereskedő, Miskolc.” Nyomban visszavonult szobájába s bezárkózott. Fél tizenkettőkor lövés dördült el. A szállóalkalmazottai betörték az ajtót s a fiatalembert átlőtt halántékkal a divánon fekvő találták. Azonnal mentőkért telefonáltak, akik az öngyilkost a Rókus-kórházba szállították, ahol most haldoklik. Kiderült, hogy tényleg Goldberger Adolfnak hívják, de nem vaskereskedő, hanem miskolci postatiszt, aki ma hajnalban érkezett Budapestre.

— **Felfüggesztett isvolaszek.** Szabadkáról jelentik: A múlt év szeptember 28-án a madarasi római katolikus iskolaszék tanítónőket választott. Megválasztották egyhangulag Balázs Margitot és Králik Katinkát. A megválasztott tanítónők egyikének az édes apja, 42 esztendeje tanít már Madarason, mégis az ő leánya ellen indult meg a hajsza. Azok, akik más tanítónőt akartak megválasztani, azt híresztelték, hogy a megválasztott tanítónő pártjának az ellenpárt igen nagy összegeket ígért s hogy az iskolaszék meg van véve. Az iskolaszéki tagok tisztázni akarták magukat a vád alól és az érseki hatóságnál fegyelmi vizsgálatot kértek. Feljelentették az egyik megválasztott tanítónő sógorát, hogy őket pénzzel meg akarta vesztegetni. Az érseki hatóság kiküldötte a kerületi esperest, hogy tartsa meg a fegyelmi vizsgálatot. Az esperes csak az ellenpártiakat hallgatta ki, az iskolaszék tagjaival szóba sem állt, s így ha nem is alapos és igazságos, de mindenesetre igen radikális ítéletet hozott. Kimondotta, hogy a két megválasztott tanítónőt valamint az iskolaszéknek mind a tizenkét tagját felfüggeszti.

— **Gyilkos varrónő.** *Lipcséből* jelentik: Tegnap este feltűnést keltő szerelmi dráma játszódott itt le. *Scharf* Auguszta 30 éves varrónő revolverrel kétszer rálőtt *Hadelbank* Alfréd kereskedőre. Az egyik lövés a tüdejét furta át a fiatalembernek, aki rövid idő múlva a kórházban meghalt. *Hadelbank* néhány év előtt ismerkedett meg a varrónővel, akivel szerelmi viszonyt kezdett. Most meg akart nőszülni. Ezt tudomására hozta a nőnek és nagyobb összegű kárpótlást adott neki. *Scharf* Auguszta azonban nem tudta elviselni kedvesének elvesztését, tegnap megleste és agyonlőtte.

— **Vérszegény nőknél beállott székrekedés ellen** nincsen biztosabb és kellemesebben használható orvosság, mint a természetes **Ferencz József-keserűvíz**, melyből reggeli előtt egy fél pohárral kell lehetőleg felmelegítve, vagy meleg vízzel keverve meginni! A „Ferencz József”-víz hatása csak fokozódik, ha kortyontinkt isszuk. A beteg természete szerint 1—2 órával a használat után a hatás minden fájdalom és csikarás nélkül biztosan jelentkezik és a belek ismét normálisan fognak működni! A valódi **Ferencz József-keserűvíz** fűszerkereskedésekből és gyógytárakból beszerezhető 24—IX.

— **A féltékenység.** Makóról jelentik: *Rubas* Károly szegedi fiatalember a makói *Korona* szállodában féltékenységből rálőtt szeretőjére *Kalmár* Erzsébetre azután önmagára. A két sebesültet életveszélyes sérüléssel szállították a kórházba.

— **Kettős öngyilkosság.** *Vágujhelyről* táviratozzák: *Simovics* Erzsébet pincérleány három éves törvénytelen gyermekével együtt a sinekre feküdt és a gyorsvonat elgázolta.

— **Jótekonycélú pályázat.** *Hirschl* Zsigmond és neje szül. *Steinitzer* Regina által 1848. március 15-ének emlékére tett és munkanélküli, szűkölködő kereskedelmi alkalmasoknak (könyvszerzők, irodavezetők, boltisegédek) segélyezésére szánt ezer koronás alapítvány ezidei kamatai az alulírott kereskedelmi és iparkamara elnöksége által f. hó 14-én fognak elbírálni az erre érdemes, valóban gyámolításra szoruló folyamodónak. Felhívtnak ennél fogva mindazok, akik ezen segély elnyerésére igényjogosultsággal bírnak, hogy megfelelő igazolt okmányokkal felszerelt kérvényüket az aradi kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában e hó 12-én, délután 5 óráig nyújtsák be.

— **Elgázolás.** *Fitus* Istvánnét *György* utca 65. szám alatti lakost, este 7 óra tájban a 24. számú bérkocsi a *Kossuth- és Batthyány* utca sarkán elütötte és a kocsikerekei az asszony jobb lábát eltörték. *Korozsin* Miklósnét, a *Nagyvárad*-ut 8. számú ház előtt a 8. számú gépkocsi elütötte. Sérülése jelentéktelen.

— **Olvasóink figyelmét felhívjuk** *Kor* nyi Szabadság-téri cipő, kalap és uridivatruházára, mely páratlan a jó áru és olcsóság tekintetében. 877

— **Borzalmas halál a sineken.** A nagyváradi gyomai vasut tegnap Biharmegye határában rettenetes módon végeztet ki egy tetétleni gazdaembert. *Debreczeni* Dániel tetétleni gazdaember pár nappal ezelőtt két lovával elindult a csabai vásárra, hogy azokat eladja. Az egyik lóra ráült, a másikat pedig odakötötte a hátsólóhoz. Tegnapelőtt *Füzesgyarmat* közelében a vasúti sineken keresztül akart menni. Már ráhajtott a sinekre és nem vette észre, hogy a közvetlen közelében feléje halad a *Sárrétet* keresztül szelő Gyoma—nagyváradi - vicinális vonat. A hátsóló a közeledő vonatból megriadt és ahelyett, hogy leszaladt volna a sinekről, egyenesen neki rohant a prűszkölő gőzmozdonynak. A következő másodpercben a teljes sebességgel haladó gőzmozdony a megriadtan ficáncoló lovat emberestől együtt elütötte.

— A gőzmozdony jó darabon maga előtt tolt a sineken fekvő embert és állatot, majd a kerekek alá kerültek a szerencsétlen áldozatok és a vonat kerekei felismerhetetlenül összeroncsolták és éktelen huseafattá gyúrták az összeroncsolt, élettelen testet. A vonat kerekeihez tapadt huseafatokat csak nagy nehezen tudták eltávolítani. Nem lehetett megkülönböztetni, hogy melyik darab összeroncsolt testrészt az emberé és melyik az állaté.

— **Rendkívül értékes anthologia** jelent meg most a német könyvpiacra a *Vorwärts* könyvkiadó cég kiadásában. Az egész világ szabadságköltői vannak e könyvben rendszerbe foglalva és ez a hatalmas kétkötetes mű valóban a szabadság új könyve, (*Ein neues Buch der Freiheit.*) mint aminek a szerzője *Franz Diederich* nevezi. A mű, melynek címe „*Von unten auf*”, amelybe *Schmidt* Miklós aradi német költő is fel van véve egy költeményével 7 K 20 f-ért kapható *Ingusz* I. és fia könyvkereskedésében.

— **Discretio** mellett *azonnal* és *olcsón* készít mindennemű írásmunkát és sokszorosítást *Ziffer* Sándor írógépvállalata *Forray* utca, gr. *Hunyady*-palota. 683

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésére — *házi*lag — a *likör* aroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek* és *Weisz*nál. 601

Életfogytiglani fegyház a csengerbagosi rablógyilkosnak.

Távirati tudósítás.

— március 1.

Mai lapunkban írtunk arról, hogy a csengerbagosi rablógyilkosok ügyét most tárgyalja a szatmári esküdtszék. Tegnap a csengersimai büntény ügyében hoztak ítéletet, ma pedig a csengerbagosi véres rablógyilkosságért vonca őket felelősségre a bíróság. A három vádlott ez: *Német* Kaci Károly, *Topos* Mihály, *Varga* Bálint.

A tárgyalási terem zsufolásig megtelt, különösen nőekkel. A három vádlott ködmönben, fényes esizmával, kikent hosszú hajjal, kipördött bajuszsal jelent meg. *Borzalmas*, szinte állati a külsejük, amit még kirívóbbá tesz a fogságban megnőtt szakálluk. A szuronyos börtönőrök még komorabbá teszik a vádlottak padját.

Közvetlenül a vádlottak után lépett be *Kaufmann* Noé, a hetvenkétéves korosmáros, akinek a feleségét meggyilkolták, a koresmát pedig kirabolták. Erőtlen, egyenestermű, piros arcú ember, zokogva megy a terembe, mögötte unokája, a 19 éves *Klein* Piroska, akit a rablók szintén súlyosan megsebesítettek. Utánuk bevonult egész családjuk. Férfiak, nők szivtépően zokognak, úgy hogy nem lehet megindulás nélkül a teremben maradni.

Elsőnek *Német* Kaczi Károlyt hallgatták ki, a ki beismerte bűnösségét, elmondta a gyilkosságot, úgy, a hogy ezt az ügyészi vádirat ismertette. Vérfagyasztó részletességgel adott

számolt minden botlításról, minden késszurásról, a nélkül, hogy a legkisebb megindulást mutatta volna.

— Mit akartak maguk? — kérdezi az elnök.

— Nem tudom, nagyságos uram, nekünk nagyon rossz az erkölcsünk.

— De hát meg akarták ölni?

— Igen, ki akartuk őket irtani.

— Ezután *Topos* Mihályt hallgatták ki, a ki *Német* Kaci Károlyt mondta a rablógyilkosság tervezőjének. Ezt vallotta a szembesítésnél is.

A harmadik rabló, *Varga* Bálint kihallgatása után *Kaufmann* Noét hallgatták ki, aki könyezve mondta el a rémes éjszaka történetét. Ezután *Klein* Piroska került sorra; mielőtt szólhatott volna, az elnök ezt mondta neki:

— Magát kénytelen vagyok megdicsérni, hogy kislány léte ilyen szépen viselkedett, mert csak magának köszönhető, hogy nagyapja életben maradt.

Ujabb felesukló zokogás, a tizenkilencéves leány elmondja, hogyan ölték meg a nagyanyját.

Felolvasták még az időközben öngyilkossá lett negyedik rablógyilkos, *Hamzó* Lajos vallomását, majd az orvosszakértők véleményét, a melyből kitűnik, hogy a meggyilkolt *Kaufmanné* egyik sebe olyan mély volt, hogy feleslegessé tette a boncolást.

Ezután a bíróság visszavonult, hogy megállapítsa a kérdéseket.

Az esküdtek tanácskozása egy órát tartott, azután kihirdették a verdiktet, amely a vádlottakat bűnösöknek mondta ki.

Este 7 órakor hirdették ki az ítéletet, a mely szerint a bíróság *Német* Károlyt életfogytiglani fegyházra, *Dobos* Mihályt tizenöt évi és *Varga* Bálintot tizenkét évi fegyházra ítélte. A vádlottak megnyugodtak az ítéletben, amely így jogerőssé vált.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Nemzetközi csomagoknak Szibérián át való szállításának felfüggesztése.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara ezután hozza az érdekeltek tudomására, hogy: a pestiére való tekintettel a *Japánba*, *Khinába*, *Kiatschouba* és *Koreába* szóló nemzetközi csomagok *Szibérián* át további intézkedésig nem küldhetők.

— **Az időszakos mértékhitelítés Aradon.** Az Aradi Kereskedők Köre figyelmezteti az érdekelteket, hogy mindazokra nézve, akik a múlt évi időszakos mértékhitelítés sorrendjében nem kerültek, az időszakos hitelítés a folyó évben fog megtartani. Aradon az idei sorrend március 6-án kezdődik. Március hó első felében a következő utcákban lakó mértékhitelítendő tartoznak időszakos hitelítés alá venni összes mértékkeiket: *Március* 6-án délelőtt *Atzél* Péter-utca, d. u. *Árpád*-tér, *március* 7—8-án *Asztalos* Sándor-utca, *március* 9-én *Aulich* Lajos-utca, *március* 10-én *Boczkó*-utca, *március* 13. és 14-én *Forray*-utca, *március* 15-én *Flórián*-utca. A mértékhitelítést illető minden ügyben a kereskedőknek készséggel ad fölvilágosítást a kör titkári irodája.

Budapesti áru- és értéktőzede.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 1.

Amerika 1-el olcsóbb. Kínálat korlátolt, vételkedv nincs, 3 ezer mm. változatlan.

As áruk 50 különként számlálva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Busa 1911. Áprilisra	11.52—11.53	11.41—11.42
Busa 1911. májusra	11.25	11.36 11.18 11.19
Busa 1911. októberre	10.63	10.64 10.55 10.59
Ross 1911. Áprilisra	8.04—8.05	7.99—7.99
Ross 1911. októberre	7.86—7.87	7.82—7.83
Tengeri 1911. májusra	5.71—5.72	5.62—5.62
Zab 1911. Áprilisra	3.67—3.68	3.62—3.63

NEUMANN M.

uri szabó, cs. és kir. udv. és kam. szállítás.

Férfi-, fiu- és leányka ruhatelepe ARAD.

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Márc. 1.

Buza (asokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.50-10.60
76	10.60-10.70
77	10.70-10.8
78	10.85-11.95

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	10.40-10.60
Róza	7.05-7.10
Árpa	7.30-7.40
Zab	7.60-7.70
Tengeri(ut)	5.05-5.10

Budapesti értéktárs. (Táv. jelentés.)

Márc 1.

Magyar aranyjárdék 4%	111.65
Magyar koronajárdék 4%	91.75
Magyar koronajárdék 5 1/2%	91.25
Magy. földt. herm. kötvény 4%	92.50
Horvát-szlavon földt. herm. kötvény	54.-
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	228
Tiszazab. és szegedi sorsjegy kölcsön	156.-
Osztrák járadék papírban	92.78
Osztrák járadék esztibe	56.5
Osztrák járadék aranyban	116.-
Osztrák koronajárdék 4%	93.10
1860. évi osztrák államsorsjegy	165.-
Osztrák-magyar bankrészvény	19.35
Magyar hitelbank-részvény	86.-
Osztrák hitelintézet részvény	87.-
Osztr.-magy. államvasuti részvény	748.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi márka	117.27 1/2
London vista	339.45
Páris vista	94.92 1/2
20 márkás arany	28.47

Budapest-külföldi sertéskereskedés

Márc. 1.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kg grammal felül súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig érjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammal felül súlyban 167-168 fillérig; fiatal közép páronként 151-152 kilogrammig terjedő súlyban 168-171 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164-165 fillérig.

Számlázás: febr. hó 26. napján volt készlet 15863 darab, febr. 27. napján felhajtott 83 darab, febr. 27. napján elszállított 178 darab, febr. 28. napjára maradt készletben: 15767 darab. A hízott sertés árszáma üzletellen.

Felelős szerkesztő: BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1911. március hó 2-án:

C) bérlet

A kis lord.

Életrajz 3 felvonásban. Írta: Burnett Hodgeson. Fordította: Hajó Sándor Rendező: Kesztler Ede.

SZEMÉLYEK:

Dorincourt	Kesztler Ede.	Dick	Vass Jenő.
Mrs. Errol	Károly J.	Havisham	Várnay Jenő.
Errol Cedrik	Vendrey V.	Minna	Zalay Margit.
Hobbs	Polgár S.	Tomas	Benkőné.

Közdete este 7 és fél órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. márc. 2-án, csütörtök:

(Béres Simonny-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Egy szeles nap. Mulatságos. — 2. Elefánt vadászat. Színes látványosság. — 3. Jancsi és Juliska. Dráma. — 4. Diva kóbor. Humoros. — 5. Leányaereskedelem.

Előadások d. u. 1/6 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téren új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, csütörtök 1911. március 2-án:

1. Mozgófénykép-újság. A hét világeseményei a helyszínen készült mozgófényképfelvételekben. Az Apolló-színház állandó műsor száma — 2. A barát Dráma. — 3. Fehér fülött. Szenzáció természet utáni felvétel. — 4. Meghurcolva. Dráma az életről. — 5. Robinett ünnep. Bohózat. — 6. Barx új gazdája. Dráma. — 7. Beszállás. Humoros kép.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártzék 1 kor. 1-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 1/6 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazené játszik.

NYILTTER.

Erős tűzőnő,

ki páros munkában tökéletes jártasággal bír, felvétetik azonnal

Zucker Dezső

börkereskedőnél Temesvár, Belváros, Szerb-utca. — Elsőrendű erő azonnal jelentkeztek.

TANTÁL-LÁMPA

a legjobb fémszálas izzólámpa.

ARANYEGYKARÁTÁS Kb. 60% FEHÉR FÉNNYEL EG. RÁZKÓDÁSOKNAK ELLENÁLL. IGEN TARTÓS. MINDEN HELYZETBEN KIFOGÁS-TALANUL EG. NAGYOBB RENDELÉSEKNÉL MAGAS ENGEDMÉNY.

Megrendelhető: 6:01

Magyar-Siemens-Schuckert-Művek-nél Budapest, Lipót-körút 5.

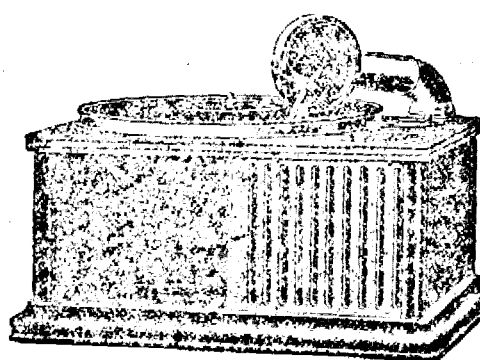
SZULCÁNORVOS

A húgyhajtó és húgytisztító szer Királyi, bőr- és dús lithion-tartalmú ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétel következtében a szervezet számára alkalmas vese-, húgykő- és húgyhajtó szerként, valamint a húgyhajtó szerként, számos bántalmat gyógyít, mint például a húgy- és emésztőszervek betegségeinek gyógyítására.

Magyarországi Kereskedelmi és Iparminisztérium engedélyével készült.

Főelárultók Aradon: Dőr Gusztáv, a városná: szomben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 82. Fejér Gyula, telefon 71. sz. 28)

„EUFON“

a legkisebb ténfogatú és legolcsóbb tölcser nélküli BESZÉLŐGÉPEK kizárólagos egyedárúsítói ARADON 838

Rauch és Szathmari

üveg-és porcellánkereskedés József főherceg-ut 9. 638

ahol kedvező fizetési feltételek mellett, úgy „EUFON“ mint PATHÉ rendszerű „EUFON“ beszélőgépek és hozzávaló művészi felvételű lemezek kaphatók. Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

FÖLDES KELEMEN

orvosi laboratórium Arad.

Végez:

Vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomornedv vérvizsgálatokat.

Wassermann-féle Lues reakciót.

Malaria plasmodiumok kimutatását.

Vidal Ficker (Tiphus, Paratiphus) Punctios (Gumbalis, pleuralis abdominalis) folyadékok vegyi bakteriologikus és cytologikus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem és fül viladék bacterologicus vizsgálata. Spirocheta palida kimutatása Sperma vizsgálata (azoosperma.)

Kórszövettani vizsgálatok, stb.

A vérvizsgálatokhoz szükséges vérvételre használandó steril kémcsövek az orvos uraknak rendelkezésére állanak.

A vizsgálatok díjait a legméltányosabban állapítottam meg.

A vizsgálatokat **dr. Lukács Jenő és dr. Posgay István** orvos urak végzik. 361

Nélkülözhetetlen háziszser

'Doré' sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásának bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfájás, oldalszurás, hátfájás és csuszos fájdalmaknál. 421

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítőszer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában,

továbbá: Ring Lajos gyógyszerárában és Vejték és Welsz drogueriájában kapható.

Vizsgáljat a **DORÉ** névre.

1906-1911. a. h. sz.

Hirdetmény.

A hadmentességi díj alá tartozó egyének által teendő bejelentésnek tárgyában.

Az 1911. évi március hónapban tartozik az, ki:

1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett

2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverképtelenség nyilvánított;

3. a katonaszolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsáttott el, mely őt keresetképtelenné nem tette, s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye;

4. az 1868: XL. t.-cz. alapján mint családfentartó felmentetett és az 1889. évi VI. t.-cz. életbelépte után is bármely okból fel nem avatott;

5. külföldre költözési engedélyt nyert, és hadmentességi díjfizetési kötelezettsége még tart, ama község előjáróságánál (város adóhivatalánál) hol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtatványon:

a) polgári állását;

b) lakását;

c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;

d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítható bejelenteni, és

e) a reá esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző évben állandó lakhelyén, esetle más községekben is kivetett egyenes állandó összegét, hitelesen kimutatni.

Ezen kívül tartozik:

f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és lakását bejelenteni.

Ez adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t.-cz. 20. §-a értelmében a kirovándó hadmentességi díj három, egész hatszoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a beadása és a díj esedékességének napja (az év október 1-je) között lefolyt, változás állott be, eme változást a díjköteles az 1883. évi IX. t.-cz. 4. §-nak 3-ik pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azoknak a díjköteleseknek, kik állandó lakhelyükön kívül másutt adóval megróva nincsenek, meg-

engedtetik, hogy a községi előjáróság (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenvén, vallomáukat ugyanott tollba mondhassák, de ha ezt tenni elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Arad, 1911. február 15.

Aradváros adóhivatala.

181|911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1911-912. téli idényben szükséges I. oszt. 2000 m³ cser és 2000m³ bükfa szállítása iránt f. évi március hó 6-án d. e. 10. órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 5 százaléka készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az ajánlatban a fa származási helye kitüntető, nemkülönben azon év, mikor a fa vágatott.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1911. évi február hó 20-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

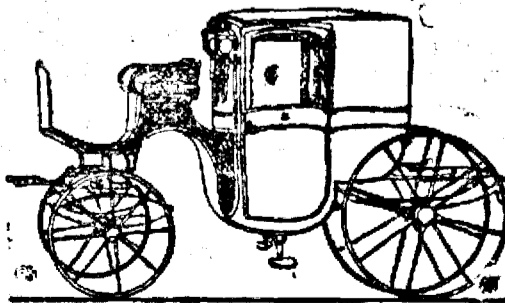

6581

Knitzky Ignátz

Kocsigyártó

Aradon, József főherceg-ut II.

Atköltözés miatt ajánlja dusan felszerelt

kész kocsiraktárát

a t. vevőközönség figyelmébe, ahol a legszebb kocsik jutányos árért kaphatók. Elvállalja minden szakba vágó új munkák készítését és javítását a legpontosabb kivitelben. 846

Fischer Testvérek

...odronyszövet, kerítésfonat, szitaárak
és acélsodrony ügyelést készítők
Arad, József főherceg-ut 18. sz.
Gyártótelep:
Fossuth-utca 46. sz. Telefon 557.

Ajánlják minden e szakmába vágó
dolgozók állandó nagy raktárát a
nagyérdemű közönség szives fi-
gyelmébe, melyek versenyké-
pes olcsó árért kaphatók.
Arjegyüket kívánatra bérmentve kül-
dünk. 748

Uj minta- és gazdasági gép-asztalos műhely!

Van szerencsém az érdekelteket
értesíteni, hogy Aradon, Mikes
Kelemen utca 45. 47. számú ház-
ban minta és gazdasági gép mű-
helyt nyitottam. — Elvállalok a
legszakosabb kivitelben min-
den e szakmába vágó munká-
kat leggyorsabban és legolcsóbb
árak mellett. — Szives párt-
fogást kér 4468

kiváló tisztelettel
Kronberger István
műasztalos.
Ügyes tanuló felvétetik.

Uj üzlet.

„Körösvölgy pálinka paktár”

cím alatt új üzlet nyílt az
Andrássy-tér 5. sz. a. (Almay-
palota), ahol valódi szilvórium,
törköly, rum, cognac és likőrök,
valamint Almay-féle fajborok
palackokban árusítatnak.

Nagy érdemű közönségnek szí-
ves támogatását kéri

Schwarcz Pál,

üzletvezető.

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos
Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba
vágó munkák készítését, valamint
modern lak- és boltberendezé-
seket, portát és épületmunkákat
a legmegbízhatóbb kivitelben, a
legolcsóbb árért.

Kész bútorok legolcsóbb beszer-
zési forrása.

Szives pártfogást kér kész szol-
gálatlaltal 8951

Molnár Antal,
épület és bútorasztalos.
Jó erkölcsű fiú tanuló felvétetik.

Szinészek és énekesek

kiváló eredménnyel használják

a Rozsnyay-féle

Eucalyptus Menthol-Drageé-t!

A szájadlás és torok szárazságát megakadályozza.

Egy doboz ára: 1 korona 50 fillér.

Alpesi gyomorcsépp

Alpesi gyógynövényekből készült erősítő-szer, mely az emésztést elősegíti és az étvágyat fokozza. 1 nagy üveg 1 kor. 40 fill.

Gyomorfégés, felbőfögés ellen igen kiváló jó hatásu

Dr. Rozsnyay étpora. 411

Egy doboz 70 fillér.

Kitűnő zamatu rumot készíthet házilag a

Rozsnyay-féle rum eszenciával

Egy liter készítéséhez elegendő adag ára 30 fill.

Kapható:

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában, Arad, Szabadság-tér.

Nagy választék csipkékben és olcsó aranyszővetekben.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy az olcsóságáért köze-
mért csipkeáruházunkat továbbra is fogjuk vezetni, úgy, hogy
minden héten újabb és újabb partik-árak érkeznek, mert

Olcsón csak a

Csipke Áruházban

(Asztalos Sándor-utca 4) lehet vásárolni.

A következő kizárólag

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női lag R. schiffonból 75 kr.-tól feljebb	Férfi lag R. R. schiffon 99 krtól feljebb
Női nadrág " 74 "	Téli lag 35 "
Glott alj l. dupla 125 "	Gallér osak 7 "
Lüster alj l. dupla 125 "	Kézoló párja 8-16 "
Selyem alj l. dupla 375 "	Harinya 3 pár 50, 90 és 100 "
Midervédő hatlezt 52 "	Selyem gallórvédő 68 "
Battezt alj 125 "	Klasszékeztü párja 59 "
Taft selyem l. métere 68 "	Selyem sál 38 "
Celkos selyem l. métere 82 "	Kézimunka kongró kezdés 125 "
Gyermekruhák 75 "	Celpe, méterje 1 "
Zsebkendő tucatja 58 "	Celpe szövet 25 "

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáért meggyőződni, mivel hogy most
ismét igen nagy mennyiségű újabb árak érkeztek. Tisztelettel

GEIGER GYULA FIAI

Délmagyarország legnagyobb csipkeáruházának fiókja.

Férfi ruhaszövet gyanjából frt 120-tól kezdve. Blous 1.25 krajcár.

Fajtiszta *riparia portalis* alanyon oltott, elsőrendű, dus
gyökérzetű bor- és csemegefaju

szőlő-oltványokat

sima valamint *riparia portalis* szőlőveszőket ajánl
gyökerez és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca-3. sz. alatt.

Telefon 229.

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszertárára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Weitzer János utca, Minerita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyakra átcsereitelnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Tavaszi buza

uradalmi, első-
rendű minőség.

Kapható:

Szücs Pál

aradi cégnél.

Telefon 613. szám.

Nagymennyiségű

maculatura

Jutányos áron

eladó.

AKI

zamatos, igen finom
Rumot akar készíteni,
vegyen 30 fillérért egy
üveg 881

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő uta-
sítás szerint pár perc
alatt 1 liter finom thea
rumot készíthet

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél

EREDETI POPOFF-TEÁK!!

Elismert legjobb

Tea

és

RUM

beszerzési forrás

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

VALÓDI ANGOL RUMOK!!

2128—1911.

Hirdetmény.

A m. kir. Honvédelmi miniszter a 142582-24—1910 sz. leiratával a következő pályázati hirdetmény közhirre tételét rendelte el.

Pályázati hirdetmény.

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékezetű József főherceg ur Ó cs. és kir. fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója alkalmából, s annak emlékére a m. kir. honvédség árváirésztére az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül jelenleg a József fiúárvaházban 2 hely kerülhet betöltés alá, a mely helyekre ezennel pályázat hirdetetik.

Az árvaházba való felvétel keltkeiképp igazolandó:

a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója.

b) a vagyontalanság.

c) félárvaaknál (a kik tudnillik apátlanok vagy anyátlanok), az életben levő szülő vagyontalansága.

d) hogy az árva 6-ik életévét már betöltötte és hogy a 10-ik életévét még tul nem haladta.

e) hogy ép testü és elméjü, a him ön átesett, vagy ellene sikerrel beoliatot. Az árva kora és a szülők elhalálózása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények — melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye, (város, vármegye utolsóposta) is felemlitendő, folyó évi március hó 15-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyujtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur Ó cs. és kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi helyek az 1910/11. tanév folyamán lesznek betöltendők s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni. A miniszter helyett: Karácson, államtitkár.

Arad, 1911. február 4.

A városi tanács.

Használt

Ólom

megvételre kerestetik

132—911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1911 évi március hó 6-án d. e. 10 órakor a városháza földszinti termében a Bercsényi utczai óvoda épület átalakítási munkálatára nyilvános zárt írásbeli versenytárgyalást tart.

Ajánlatok a következő csoportokra tehesők.

I. föld, köműves munka: 4879 korona 16 fillér. II. Ács munka 3216 korona. III. Asztalos, lakatos, üveges, mázoló 2694 korona 60 fillér. IV. Bádogos munka 1201 korona 40 fillér. V. Csatornázási munka 1082 korona 20 fillér. VI. Szobafestő munka 171 korona.

Bánat, énzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a k-szpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok unál az árlejtést megelőzőleg megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi február hó 20-án tartott üléséből.

Gazdaságiszek.

Tisztelettel értesitem az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy előnyös összeköttetésem folytán igen jutányos bevásárlást eszközöltem, miért is a közelgő

tavaszi és nyári Saisonra

kérem becses látogatásukkal megtisztelni, mert azon helyzetben vagyok, hogy a

legujabb divatu kalapokat

legelőnyösebb árban nyujthatom.

Szives pártfogást kér kiváló tisztelettel

LÁZÁR CZ.

női kalap divatterme

ARAD, Andrassy-tér 13.

Apró hirdetések.

Középkor

vidéki nő házasság céljából megismerkedne hozzá illő nyugdíjkes férjével. Fekvő vagyona 12 ezer korona, de csak komoly szándékozók irjanak. Cim a kiadóban. 864

Fiatal urleány

társadalmi pozíciójára való tekintettel legnagyobb diszkréció mellett kéri gazdag úriember ismerettségét. „Sürgős” jeligen kiadóhivatalba jelezni kérem. 876

Ház eladó.

Orvosok, ügyvédek, kereskedőknek alkalmas ház Arad, Asztalos Sándor-utca 4. szám, sürgősen eladó 45.000 koronáért, igen kedvező feltételek mellett. Bővebbet Wátz, Temesvár Royal-kávéház. 771

Telek eladó

a Kápolna-utca mellett, Sarkad Választó-utca 24/a. számú ház szomszédságában, ahol bővebb felvilágosítás is kapható. 825

Vámörldő gőzmalom

jóforgalmu és kitünő buzatermő vidéken, betegség miatt eladó. A malom újonnan van építve. Bővebbet a helyszínén Doró Mártonnál, Opálos. (Aradm.) 851

Egy jó karban

lévő pedálos cimbalom eladó. Szabadságtér 10 ajtó 9. 816

Zhököly-tér

és Aulich Lajos utca sarkán modern 5 szobás lakás mellekkel helyiségekkel május 1-ére kiadó. Bővebbet Aulich-utca 1. 845

Cséplőgépek

javitását elvállalom, olyat is, mely korán próba alá kerül, olcsón és jótállás mellett. Banaczán Mihály okleveles gépész Arad, Vendelő-utca 5. sz. 834

Kereskedelmi

végzett fiatal ember ki szépen ir és jól számol, gyakornoknak nagykereskedésbe felvétetik. Ajánlatok „Török” jeligével a kiadóba kéretnek. 878

Egy jóforgalmu vendéglő

más vállalat miatt azonnal eladó. Értekezni lehet Tóth Pál vendéglősnél, Boros Béni-tér 23. 852

Házat veszek

2 vagy 3 lakással. Ajánlatokat a kiadóba K. N. jeligére. 855

Fodrászüzlet

ujjonnan berendezett jó forgalmu fodrász-üzlet állás foglalás miatt azonnal eladó 440 koronáért. Cim Ivanov Szlavkó arad-gaji kapitányságnál. 863

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrássy-tér 16. Gyakornokok felvétetnek Andrássy-terüli üzletünkben. Keresünk vételre egy használt Wertheim szekrényt. 555

Intelligens

elrusító kisasszonyt keresek. Kútányi J. Vörösmarty-u. 1. 862

Rongált dobozu levélpapírok

meglepo olcsó árban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonságok raktáron. Vesztek egész könyvtárakat legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyv és papirkereskedése. Aradon. 4071

Kisasszony

a pénztárnoknői és irodai teendőkben pár évi gyakorlattal valamint a könyvelésben is bir némi jártassággal állást keres, esetleg fiók üzlet önálló vezetését is elvállalja. Cim a kiadóhivatalban. 500

Elsőrendű fodrásznő

ki a legkényesebb igényeknek is megfelel, alkalmi fésüléseket vállal. Inczedy Etelka, Gróf Károlyi-utca 10. 4583

Sovarda-utca 1. szám

alatt, a földszinten egy 3 szoba és mellék helyiségekből álló lakás kiadó. Értekezni az emeleten vagy Krizsán Sándor urnál Tornyán. 886

Mosást, vasalást elfogadok,

házhoz is megyek, Rákóczi-utca 5. sz. Mátyás Ilona. 881

6000 koronát

jövedelmező ház 40.000 koronáért kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet Arad, Határ-utca 19. 874

Gazdaszonynak

helyben, esetleg vidékre ajánlkozik egy 42 éves nő, ki az összes háztartást és főzést tökéletesen bírja. Cim a kiadóhivatalban. 882

2802—1911. kh.

Hirdetmény.

A magyar királyi földmívelésügyi Miniszterium által 14500-VI-3-1908. sz. alatt a cserebogarak irtására kiadott utasítást a következőkben teszmem közhírré. A cserebogarak irtásának legcélszerűbb módja a cserebogarak összeszedése és elpusztítása. A szedést mindjárt a bogarak első megjelenésekor kell megkezdeni, hogy elpusztítsuk azokat, még mielőbb petéiket lerakták volna. Minthogy napos időben és este felé a bogarak

élénken repkednek, legjobb a cserebogarakat reggel, vagy borult időben nappal is gyűjteni, a midőn a bogarak megvanak gémberedve, vagy halált színlelve a fáról könnyen lerázhatók. Szedéskor nagy gond fordítandó a magányosan álló, vagy az ültetvények szélén lévő fákra, a melyeket e bogár különösen föl szeret keresni. A cserebogarat szedő munkásokat legcélszerűbb az összegyűjtött bogarak mennyisége szerint, tehát kiló, vagy liter számra (1 kl. mintegy 1060 drb. cserebogár) fizetni, mert így a szedők jobban igyekeznek; mivel azonban az ilyen szedők buzgóságukban a fákat, (főleg a gyümölcsfákat) nem igen kímélik, azért a gyümölcsfákról célszerűbb a szedést kellő felügyelet mellett napszámokkal végeztetni. Ennek az lesz a jó oldala, hogy az ide-oda való méregetéssel nem parazoljuk az időt, mint ahogyan az a mennyiség arányában fizetett szedők alkalmazásánál történnék. Az a'acsonyabb fáról a cserebogarakat egyszerűen rázzuk le: magasabb törzsű fáknál azonban a rázásához hosszú nyelvű horgokat alkalmazzunk, vagy ha a szedők között fiatal suhancok akadnak, akkor azok mászszanak fel a fára és úgy rázzák meg annak ágait egyenkint. A rázás hirtelen erős legyen és rövid ideig tartson, hogy a bogár egyszerre essék le. A fának ide-oda való lóbálásakra az erősen megkapaszkodó bogarak nem hullanak le, szedéskor legcélszerűbb a cserebogarakat szélesszájú, belül mázos és félig vízzel megtelt cserépfazékba gyűjteni, amalynektartalmát még mielőtt a fazék egészen megtelnék, időnként ki kell önteni egy nagyobb edény-

be (vízzel félig telt hordóba, kád-
ba) vagy zsákba. Az elpusztítás több féle módon történnék. Az összegyűjtött cserebogarakat kemény talajon (uton) agyon lehet tiporni vagy összegyömöszölni: a kádba szedett bogarakat pedig lehet forrázni és gödörbe önteni, a mely gödröt azután be kell temetni. A nagy mennyiségben összegyűjtött cserebogarakat mesterséges trágya készítésére is lehet felhasználni oly módon, hogy a bogarakat földdel és oldatlan mésszel, tur-fahulladékkal összekeverjük mely utóbbi a bogarak rothadó tetem-
megét az átható kellemetlen szagtól is megfosztja. A feldolgozandó cserebogártömeghez annyi föld, méssz vagy turfa kell, a mennyi elég, hogy az előállított trágyatömeg büzös szagát elveszítse. Fontos védekezés mód a cserebogarak ellen az is, ha lárvájukat, tehát a földben élő pajorokat irtjuk, a melyek különösen szintén kártékonnyak. A pajorok irtására legalkalmasabb idő a földforgatás, kapálás és szántás. Kapálás és forgatáskor a felszínre kerülő pajorokat agyon kell ütni, szántáskor pedig ha sok a pajor, érdme azt az eke után járó olcsó napszámossal földszedetni. Itt is tanácsos a pajorszedő munkás figyelmét némi pénzbeli jutalommal lekötöni. A pajorokat szintén lehet értékesíteni még pedig ha csak kis mennyiség van belőle, akkor azt baromfival etetjük meg, hogy ha pedig sok van, akkor trágyának dolgozzuk fel.

Arad, 1911. évi február hó 16-án.

Sarlot. főkapitány.

!!Hirnévre!!

akarok szert tenni az Olcsóság terén!
Ezt csakis úgy érhetem el, ha jó és szép árut olcsón adok. — Elvem eddig is az volt, hogy a legjobbat, a legjavából, kevés pénzért adjak, amiről már számosan meggyőződést szereztek.

Áruimra még eddig panasz nem volt! Tehát

saját érdekében nézze meg azt a hatalmas választéku

cipő, kalap és uri divat cikkeket, melyek a tavaszi Saisonra már most megérkeztek.

Kérem, ügyeljen a cégre!

KORÁNYI JENŐ
Szabadság-tér 3. szám.

(A volt Winternitz-féle helyiség.)

Nagy cipőjavító-műhely a vevőközön-ség rendelkezésére áll. Mérték utáni rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek

Kérem kirakataim megtekintését.